

სისხლის ყივილი

სოფლის ფოლორცებს ნიაღვარივით შემოაწყდნენ ბოშათ ცხენები. ჟინჟილაკების ჟღარუნს მოყვა როკვა უგვანო და ფარშევანგის ბუმბულივით ჭრელი ფერები.

-ავის მაცნეა - ჯავრიანად აღმოხდა თედოს და თავის ფიცრულს შეაფარა მოხუცმა თავი.

-დაეცეს ეშმა, დაეცეს ეშმა! -კრულავდნენ ბოშათ გლეხის დიაცნი.

მეხი დაეცა ცრუმორწმუნეებს.

მრევლი ბუზივით ირეოდა ტაძრის ეზოში.ლამის მთეველნი,ნაადრევად მოსულნი ტაძრად,მასლაათობდნენ ქვეყნის ამბავს ასჯერ მოჭორილს. ბოშათ შემოსვლამ ჩვეულ ყოფას დაასვა დაღი და ღვთის რისხვაზე იწყო ბჭობა მავანთ-მავანმა. -„აპოკალიფსის ჟამი იყოს ეგების ახლა“ -მრევლს არწმუნებდა სოფლის მღვდელი და გულმხურვულე ლოცვისაკენ მოუწოდებდა. -„იქნებ უბრალო დამთხვევაა“- ამბობდნენ ზოგან, რადგან არ სწამდათ ძალა ეშმის აღდგომის ღამეს.

ნაკაფარს იქით,გაშლილ მდელიოზე,მხრცოვან დიდთავადს ედგა სახლკარი.

თავადი იდგა ღია სარკმელთან და გასცქეროდა ბოშათა სადგომს. მდინარის პირას გაშლილ ფარდაგებს, თითქოს სირიკა მზე დასცემოდათ აალებული კოცონის ფონზე. - „რად მოგვადგნენო ეს ურჯულონი აღდგომის ღამეს, წყეულიმც იყოს ფესვი მათი უნიადაგო!“ -ჯავრობდა იგი.

ბოშათ ქარავანს როს მოწყვიტა მზერა თავადმა, თვალი მოავლო თავის ეზოს კაკლით დახურულს. ალაყაფისკენ, ძველისძველ ჭასთან, თვის ულაყებზე ამხედრებულნი თავადს ელოდნენ მხარბეჭა ძენი. იქვე კი, ეტლის თეთრ ფარდაგებს შეფარებულნი ისხდნენ პირნაზი, ვით ზაფხულის თეთრი პეპლები, ცოლები მათი. დროდადრო სიტყვას უბნონდნენ ერთურთს, არშიყი ჰქონდათ გაბმული ჩუმი, თუმცაღა თვალებს არ აშორებდნენ თავადის სარკმელს - „ვაი, თუ რამე გაიგოსო მოხუცმა მამამ“.- პატივი ჰქონდათ მშობლისა დია.

როს წასასვლელად მოემზადა ძველი თავადი, უჩამიჩუმოდ გაიხურა კარები უკან. განვლო თალარი თავადური, დინჯი ნაბიჯით, შედგა ეტლთან და მოიკითხა: -სად არს თამარი? - და მოაქცია მზერა კიბისკენ, რომელზეც, როგორც თეთრი ფერია, მოცქერიალებდა ასული მისი. -„ ვით დამშვენდაო“-, გაიფიქრა მამამ ალერსით და სიყვარულით შეაცქერდა პირმშოსა თვისსა. უბოძა ხელი - მიეხმარა ეტლში ასვლისას, თვითონ კი, მოხუც მეეტლესტან ჰპოვა ალაგი.

ეკლის ორღობეს ჯერ არ იყვნენ გაცილებულნი, ნაკაფარისკენ ის-ის იყო აიღეს გეზი, რომ ჭროლა ცხენზე ამხედრებულმა ბოშა ვაჟკაცმა, ლამის ზედ ეტლთან შეაჩერა თვისი ულაყი. დაფრთხნენ ცხენები, შეტოტმანდა ეტლის ფარდაგი, მცირედ იკივლეს - შიში შექმნეს ქალბატონებმა... -„მამას ხომ არა შეემთხვაო“-აღმოხდა თამარს, ლამის აფრინდა და ფარდაგის კალთა ასწია. მამის სანაცვლოდ ბოშას ჰკიდა თვალები ქალმა-სამარაგდენი შეისრუტეს გიშრის სრუტეში. აემღვრა მზერა და გონება დაკარგა ლამის, ერთიღა შეძლო, ჩამოსწია ფარდა ანაზდად; გაშეშებული დარჩა ფარდაგს მოფარებული, დაჯდა, თვალები მოისრისა,სული მოითქვა.

მალი ხნის შემდეგ ბოშამ ულაყს შემოჰკრა დეზი და მდინარისკენ გააქანა, გააქრო თითქოს. თამარს კი დარჩა როგორც ხინჯი გულში ჩამდგარი, თვალები გიშრის, ეშმისეული...კანკალი იწყო...

ორიოდ წუთში დაამშვიდა მეეტლემ ცხენნი და სალოცავის აღმართიკენ აიღო გეზი.

თითქოს თავადებს ელოდნენო ღვთის მსახურები, ჩამოჰკრეს ზარებს-სალოცავში შეიხმეს ხალხი.

დაიწყო წირვა...

მცირე ხნის შემდეგ მიმოავლო თავადმა თვალი, ღვთისმშობლის ხატთან პირმწუხარე იხილა შვილი. - „რამ დააჯა?“ - შეუძრწუნდა გუნება თავადს და გაემართა ასულისკენ ნელი ნაბიჯით. მიუახლოვდა, ყური მოჰკრა ლოცვას ნაღვლიანს, უნეტარესი, უწმინდესი ღვთისმშობლისადმი:

- „სამოთხის მზეო, ცის სიწმინდევ, კანდელი მიწის, განმკურნებელო ჭირთა ჩვენთა სასისიკვდილოთა, მიიღე ლოცვა ჩემგან, ვითარც შესაწირავი და მომარიდე ცოდვის ბიჯებს სასირცხვილოთა...“

- ვით შეგადრწუნეს უწმინდურთა შვილო კეთილო, ან ვარდ ბაგეებს რად წაუხდა ფერი ლალისა? რა ჟრუანტელი გივლის ტანზედ შიშის მომგვრელი, სინდიყვის ცრემლი რად გადმოსცდა უპეს თვალისას?

- ნაღველი ღვენთს სულს, ვით ეს ალი კელაპტარს ჩემსას, შიშის ზარები ზანზარებენ ჩემს საუფლოში...

- მსუბუქი სენი შეგეყარა იქნებ რაიმე, წადი სასახლეს, დაივანე, ნუ შეყოვნდები! ოღონდაც მარტოდ ნუ აივლი რცხილების წადმართს, იახლე შენი შიმუნვარი უცილობელად.

- როგორც მიბრძანებთ. - დაუხარა თავი ასულმა მშობელ მამას და თვის შიმუნვარს წამუყო უმაღლ.

გასცდა სალოცავს. გრილ ჰაერზე მოითქვა სული, გაშალა მხრები, თითქოს იყო ჩიტი პატარა, სწრაფი ნაბიჯით გაირბინა ეზო ცვრიანი და ტყის სიბნელეს შეერია ქალის ამარა. მოეხსნა გულზე ყველა დარდი, ყველა ნაღველი, თითქოს და ეშმა ამოფრინდა მისი სულიდან. გადაჭრა ველი ისე სწრაფად, თითქოსდა მიწას ვერ ანებებსო მისი ფეხის ნატიფ ნატერფალს. შესდგა ფშასთან და დაელოდა თვის ტოლ შიმუნვარს, ახლოს მოსულს კი დაუხვედრა წადილი თვისი:

- მარტოკა წავალ, შენ ტაძრისკენ იბრუნე პირი, მამას უთხარი: - სასახლემდე ავყევი თამარს.

- მარტო ტყის ბილიკს ვით აივლით, არ გეშინიათ?

- არა, ცოტადა დამრჩენია გზაი სავალი.

- როგორც ინებებთ! - უთხრა დიაცს თვისმა მოახლემ და ტაძრისაკენ მიმავალ გზას დაადგა ობლად.

მარტოკა დარჩა თვალმალისა რცხილების ტყეში და მის მეგზურად იქცა მხოლოდ მთვარე ლივლივა; იგრძნო ვითარი სიმსუბუქე ავსებდა სხეულს, გული გაფრენის მოლოდინში თრთოდა მალულად.

ვერ ამოიციო თამარ ქალმა ეშმაკის ფანდი...

პეპელასავით აცქრიალდა, გაუყვა წამრეცს, გასცდა ბილიკს და ტყის ფერდობზე ინება რბოლა. მოედო ველებს, დაუყვავა აქოჩრილ ჟიჟოს და ნიავევით გააყოლა თითები ბროლა. ღამის სიგრილე უკითხავად მოედო სხეულს, გამოაფხიზლა მარტოქალი აღმაფრენისგან. მიმოიხედა, მიხვდა რა შორს შემოსულიყო და სახლისაკენ გაემშურა წამსვე ანაზღად.

ცხენის ფლოქვებმა გაარღვიეს არე მძინარე, შიში დაეცა მეხისებრი გულ-მკერდთან დიაცს. შედგა და ჩუმად მიმოავლო თვალელები არეს, გაუყვა რცხილებს, უხმაუროდ, ჩუმად, მალულად. მიცქრიალებდა ტყის ფერდობზე თავადის ქალი, ვითარც ფოშფოში ჯანდიანი, უპეცვრიანი... მიდიოდა და მიჰყვებოდა ცხენის ფლოქვთა ხმა, - „ვინ იქნებაო?“ - ვერ გაეგო მეზავრი გვიანი...

როდესაც იგრძნო ვითარ ახლოს იყო მხედარი, დამეხილ რცხილას მოეფარა ქალი უმაღვე. შეეკრა სუნთქვა, ცივი ოფლი დაესხა სხეულს, თითქოსდა დილით დაითრთვილა ნორჩი ბალახი. წაერთვა ჩინი, დაებინდა გონება წამსვე, უსულოსავით გაემოტა ცვრიან მდელოზე... გახევდა ქალი...

მიწის სიცივემ გაუნათა გონება ასულს, აახამხამა წამწამები უმაღვე სათის და თვალი ჰკიდა ვნებიან ბოშას... ეტლის ფარდაგებს მიღმა ნახულს ჰგვანობდა იგი, დიახ, ის იყო, ეშმასავით მრუმე თვალეზით. წამოხტა ქალი და სირბილით დაუყვა დაღმართს; მირბოდა თვალეზცრემლიანი მშობლიურ ტყეში. ესოდენ დიდი ერის შვილი, თავადის ქალი, დარჩენილიყო უჯილაგო ურჯულოს ხელში...

მირბოდა ქალი...

მიჰყვებოდა ბოშა ფეხდაფეხ...

ნორჩი ტოტების ლაწა-ლუწი ამსხვრევდა დუმილს...

უეცრად გონი დაუბრუნდა დაბინდულ ქალწულს - „საით მივრბივარ, მეშინია ბოშისა რისთვის ან ვით შემკადრებს ურჯულო ვიცოდე აუგს?“

გაჩერდა ქალი, მოიხედა ო, ისე მკაცრად, ლამისდა თვითონ შეაშინა სიმკაცრემ თვისმა... თუმცაღა მცირე დარჩენოდა ღონი და ძალი, ასე ეგონა, გულისცემა დასცემდა ახლა...

მოვიდა ბოშა, გაუღიმა ისე სათუთად, რომ დიაცსაც კი გაუნათდა თვალეზი წამით...

-რაი გსურს ჩემგან? - ჰკითხა მკაცრად ასულმა ჭაბუკს.

-ვერ გავიგეო. -აიჩეხა ბოშამ მხარბეჭი.

-მომეცი გზაი! -დაიკვილა თამარმა შიშით, გაიწია და გაეხვია ბოშის მკლავებში. დაშანთულივით დაამჩნიეს პირველი კოცნა, ასე ეგონა ასულს უკვე სასოწარკვეთილს...

თითქოს მთვარემაც შეაბრუნა სირცხილით პირი, გასრიალდა და გაერია ღრუბლის მორევში.

მაშინ, როს ბოშა უსირცხვილოდ შეერწყა ქალწულს, თავადის გულში აიშალა შიშის ქარები. ვეღარ დაუდო გულისყური წმინდა სალოცავს და კარიბჭისკენ გაემართა სწრაფი ნაბიჯით. ეზოში გასულს შეეჩეხა მოყმე მალხაზი.

-სასახლეს წასვლა ხომ არ გნებავთ ბატონო ჩემო? - მორიდებით და კრძალვით ჰკითხა მოყმემ დიდთავადს.

-დიახ, თამარი წავიდა და ურვა შემიჩნდა, წინათგრძნობა მაქვს, ცუდი რამ ხომ არ ელის ასულს.

-ნება თქვენია, გამოგყვებით, არ დაგზარდებით, -უთხრა მოყმემ და რახსი ცხენი უბოძა თავადს; თვითონ მუშუმტეს ჰუნე ახსნა ჭისკრის ბოდს და სასახლისაკენ გააქანეს ცხენები უმაღ.

-მოკლეთი ავყვეთ !- უთხრა მოყმეს თავადმა რადგან,უნდოდა მალე მისულიყო ასულთან სახლში.

როდესაც ბოშას დაეწმინდა თვალეზი მღვრიე და უწმინდური განერიდა მის სულს და სხეულს, მოუღბა გული და ალერსით დახედა ასულს -დაჭრილ გედივით იწვა იგი ჟიჟოს საწოლზე. დიაცს კი, როცა დაუბრუნდა გულწასულს აზრი, მაშინღა მიხვდა თუ ვითარი ეწია ბედი. ატირდა ქალი და აღმურმა აულეწა თეთრი ლოყები, მხოლოდ ახლალა შეამჩნია თვისი სიშიშვლე და მამაკაცი, რომლის მკლავებშიც გატრუნული იწვა მდუმარედ. ადულდა გული, სინანულმა დაახრჩო ლამის - „ვაი,სირცხვილო, ვაი მამავ!“ - წამოიკვილა. - „წამოვდგებო“, - გაიფიქრა, წამოიწია, მაგრამ ვერაფრით აიზიდა ცოდვის სხეული... ახედა ბოშას, პირმშვენიერს, ვნება დანთხეულს, უჯილაგოს და უაღაგოს, მოხეტიალეს:

-წყეულიმც იყოს შენი მოდგმა ჩემი ვნებისთვის, წადი მტარვალო, წადი მალე, ჩამომეცალე!

უცნობი იყო ბოშისათვის სიტყვა ქართული, მაგრამ ყოველი გაიგონა, მიხვდა დაღონდა. წამოიწია, წარიტაცა ხელი გულმკერდზე და გრძნეულების თილისმანი ყელზე შეიხსნა. თავი მოდრიკა პიწახდილი ქალის წინაშე და სანთელივით მიუტანა სათუთ ხელებთან. - „რაი არს ესე?“-მოიკითხა ქალმა თვალებით და უნებლიედ თილისმანი ხელში მომუჭა.

გამოჩნდა მთვარე, აიშალა ღამის ბინდები, რაშთა ფლოქვებმა გააყრუეს არე მძინარე...უხმოდ გაუყვინენ ორნი ხიმეს მთვარიან ღამით და რცხილნარებში შეუხვიეს მოკლე ბილიკით.

ძველ ნამეხართან იდგა რაში თავჩაქინდრული...

-ვისი არს ნეტა? - მოიკითხა მოყმემ ანაზდად, - ვინ გაიმეტა სამგლედ ცხენი ესევეითარი?

ასცდნენ ბილიკებს და ცხენის კვალს დაადგნენ უმაღლეს. იარეს ცოტა და მეხვიით გასკდნენ თვალები - ცვრიან ჟიჟოზე გათანგული იწვა თამარი... თითქოსდა ბინდი გადაეკრა თავადს თვალეზე, რისხვით აივსო, როს იხილა შვილი შიშველი. გადაეფარა წინ ერთგული მოყმე მალხაზი, თვალდახუჭული დადგა ცოდვის ლულის წინაშე. შემოიცალა ტანზე მყისვე თვისი ნაბადი და შიშველ თამარს დააფარა ბროლის სხეულზე.

წამოდგა ბოშა, აიშალა თითქოს ყოველი და ურცხვი თვალი შეაგება მამას დამეხილს. მერე დახედა გახევებულ, გაშოტილ გოგოს და წასასვლელად მოემზადა, იხმო ულაყი. განრისხდა მოყმე და წამომდგარ ღირფს პირ-სახეში მისცა ლიწინი, ხუთი თითი თეთრად შემორჩა. იშიშვლა მამამ სატევარი პირალესილი და შიგ, შიგ გულში გაუყარა უწმინდურ კანჯარს. წაქცეულ ბოშას მოარიდა მხერა თამარმა და გვერდით გადაგა, შემოიკრა ტანზე ნაბადი. სიკვდილს ნატრობდა, ცის ჩამოსვლას ან მიწის რყევას, რომ ჩაეტანა ხორცი მისი ნაცოდვილარი.

მიხვდა მალხაზი, თუ რა ჭირში იდგა თავადი და მორიდებით, მოკრძალებით შეჰკადრა ბატონს:

-არ შეიძლება ეს სირცხვილი გაიგოს ხალხმა, მომეცი ქალი, გამატანეთ შორს, სხვა მხარეში. ნუ ეტყვიტ ნუვის, საიდუმლო დავმარხოთ აქვე, წავიყვან თამარს, თქვენ კი იტყვიტ: -„მომტაცეს ქალი“- ოღონდ მდევარი შეაჩერეთ, შეგვინდეთ ვითომ...

***

ერთ მიტოვებულ საყდრის ახლოს, ძირძველ ფიცრულში დასახლდნენ მყუდროდ, ცოლქმარვით ქალი და ვაჟი. არავინ იყო სულიერი ტყიურთა გარდა. დადუმდა ქალი, სიტყვაძუნწი გახდა თამარი. აღარაფერი აშუქებდა სევდიან თვალებს. ალიონიდან დაბინდებამდე მუხლჩაუხრელი ტრიალებდა საყდრის ეზოში. ისე სათუთად ეპყრობოდა ხავსიან კედლებს, თითქოსდა ახლად აპირებდა საყდრის მოხატვას. მოყმე ტყე-ღრეში დადიოდა პატარა ცულით, ახალ ფიცრულზე ოცნებობდა ვაჟი რატომღაც - „სიმკოდოვისთვის ცოდოათ თავადის ქალი“-ასე ფიქრობდა.

მოსიარულე ცხედარს ჰგავდა დიდი თავადი; პირგამეხილი დადიოდა, არას უბნობდა... რა ქარბორბალა ტრიალებდა მხრცოვანის გულში, ქალ-ვაჟის გარდა ქვეყანაზე არვინ იცოდა.

ერთხელ, კვირამალს, წასასვლელად უწია გულმა სევდიან მოხუცს. ძნელად აზიდა დარდისაგან გულმძიმე ტანი და კაწანი განვლო ხელჯოხით. მუძუმტესაკენ მავალ ბილიკს დაადგა ობლად და როგორც ჩრდილი, წარიტანა თვისი ნაღველი.

მოხუცი თედო თავის ვენახს დაჰფუსფუსებდა. დამჭკნარ ხელებით ვაზის რტოებს ეფერებოდა და როცა თვალი ჰკიდა მისკენ მიმავალ თავადს, ვით გლესს შეშვენის, მოუხარა თავი ანაზღადა. გლესის ეზოში მალი ბიჯი შედგა თავადმა, მუხის ჩეროში დადგმულ ჯირკზე ჩამოისვენა, კანკალნარევი ჩამოართვა თანშეზრდილს ხელი და ცრემლნარევი შეაგება ამაყი მზერა. ცოტა ხანს დუმდნენ, არ უზნობდნენ სიტყვას ნანატრსა. - „ხომ არაფერი გაგიგია მალხაზისაგან?“ - იკითხა გვიან თავადმა და გაღმა გახედა. თითქოს არ სურდა მიმხვდარიყო მისი ზუმუმტე, თუ კი რაოდენ მოენატრა შვილი მამასა...

- იმიერს იქით წასულანო. - შეჰკადრა თედომ, - მარტო ცხოვრობენ, სადღაც მთაში, საყდართან ახლოს. სხვა არაფერი გამიგია, მეც ვნაღვლობ ძალზედ, რომ აგრერიგად მიმატოვა მარტოკა ძემან.

ამოიოხრა თავადმა და აუთამაშდა მარცხენა წარბი. ველარა შეძლო ჯავრის დამალვა...

გაქვავდა გლესი, გაუგონარს ისმენდა ყური, სიმწრის ცრემლებით ჩინახდილი ტიროდა კაცი. დააპირქვავეს, მაშინ ასე ეგონა მოხუცს, ქართველთა გენის საამაყო ნამუსის თასი...

***

დღეები რბოდნენ, ვით საათის წიწვი ისრები, დრო გადიოდა, ზაფხულიც კი იკვეთდა კალთებს. აღარაფერი იცვლებოდა უკვე სოფელში, მხოლოდ მოხუცნი თუ ულებდნენ ერთმანეთს კარებს...

გამოხდა ხანი.

თავადის სიძე და ასული ეწვია სოფელს. მოხუცმა თედომ სიხარულით მიიღო შვილი, დაუყვავა და მოეფერა ლამაზ პატარძალს, შემდეგ მსტოვარი გააგზავნა თავადის სახლში და ნაბოლარა ქალიშვილის მოსვლა ახარა.

სიხარულისგან ლამის იყო გახევედა კაცი, არა იუბნა, მიიბრუნა პირი კედლისკენ. „- წადი!“ - უბრძანა პირუკულმა კარგის მოამბეს და თვის ოთახში ჩაიკეტა დადუმებულმა. მამის ბრძანებას მოელოდნენ გულადი ძმები, ის გადაწვეტდა ბრძოლის ან კი ქორწილის ამბავს. ელოდნენ დიდხანს, ბოლოს ჰკადრეს კაკუნი კარზე. - „შემობრძანდითო!“ - გამოსძახა შინიდან მამამ.

მალი ხნის შემდეგ თავადებმა გასცეს ბრძანება და საქორწილო სამზადისი დაიწყო უმაღლ.

ხადილის შემდეგ იხმო თვისთან თავადმა სიძე, რადგანაც მხოლოდ მას შეეძლო ეთქვა მართალი. უამბო ვაჟმა, რაც გაანდო თამარმა ერთხელ... მხრცოვანს დაეწყო შფოთნარევი ხელის კანკალი.

- მამ, შემირყუნა ბოშა-ლირფმა ასული ჩემი? მამ, ძალადობამ იზვარაკა და არა ვნებამ?

- ვითარ იფიქრეთ შვილის სიძვა ბატონო ჩემო, თვით აიხდიდა განა ლეჩაქს გაზრდილი თქვენი?

- გავიგე მძიმედ ყოფილათ ასული ჩემი, - დაუმატა და განარიდა მზერა თავადმა - იმისლა სასო შემრჩენია შვილო კეთილო, რომ შენს სისხლს და ხორცს დაატარებს თამარი მუცლად.

წამოდგა ვაჟი, ლიბრისფერი გადევრა სახეს, მიდგა ლინგთან და ბრაზნარევმა იუბნა რიდიო:

- მე თამარისთვის ურცხვი ხელი არ კი მიხლია... განაღა ფიქრობთ, ერთხელ ნამუს ახდილი ქალი, რომ სხვათა მიერ ასახდელად საკადრისია?

-ვაჰ,მე! - აღმოხდა თავადსა და ცრემლი ობოლი ჩამოუგორდა ბებერ დაწვზე თეთრწვერა მოხუცს. - მაშ, ბოშის შვილი მუცლად ილო ასულმა ჩემმა, მაშ,წარიწყმიდა კიდევ უფრო ცოდვილი სული?

დადუმდნენ. ოდას შეეჩვია მდორე სიჩუმე. უხმოდ უმზერდა სიძედ თქმული დალდასმულ მოხუცს, ველარა შეძლო ეთქვა მისთვის სიტყვა სალბუნის. დუმილს ტოილი თვით აჰყარა მოხუცმა ბოლოს და ჰკითხა მოყმეს: -„სად ინებებთო საცხოვრისს ახლა?“

-მოხუცს ველარა მივატოვებ, ცუდი სენი სჭირს, ამბობენ დიდხანს ვერ გასტანსო მშობელი ჩემი. მე მამისეულ კარ-მიდამოს ვერ მოვშორდები. თამარს არ ვიცი რა წადილი ექნება თვისი.

-მაშ,უცხოონი ხართ? - სხვაზე ბაასს მოჰყვა თავადი - არ კი გქონიათ სარეცელი თანაზიარი? მაშ, როგორ უნდა გაიაროთ წუთისოფელი, განა სიცრუე აგრერიგად დაიმალება?

-ღვთის ნება იყო, რაც კი მოხდა, რას შევცვლით ახლა? ვიქნები ქმარი უბიწოი, მამა- მართალი.

ველარაფერი მოიფიქრა მოხუცმა მაშინ, დანებდა ვაჟის მტკიცედ თქმულს და გახედა შორეთს...

მაშინ, როს შვილის ყოლის ჟამი დაუდგა თამარს, მოყმის ფიცრულთან შეიყარა მავანთ-მავანი. პატარა ეზო მხიარულმა ხმებმა აავსო. მოახლე გოგომ ჩაირბინა ეზოში სწაფად და პირმწუხარე ვაჟკაცისკენ აილო გეზი, - „თვისთან საუბნოდ გიხმობთ ჩემი ქალბატონიო“- აუწყა მალხაზს და ოდისკენ იბრუნა პირი.

თეთრი კანდელი მოჰფენოდა სახეზე თამარს, თვალეებში შუქი ჩასდგომოდა იმედინი. - „რას მიბრამანებო?“-ჰკითხა ვაჟმა მოკრძალებით და ცვრიან ნიკაპზე სიყვარულით გაუსვა თითი. მცირედ შეყოვნდა თამარ ქალი, დახუჭა თვალი, ცრემლი ობოლი დაუგორდა ფერმკრთალ დაწვებზე. -„ამისრულეო!“- შეევედრა ჭაბუკს და თვისი ნდომა გაანდო სასომიხდილმა. შეცბა ჭაბუკი და უარის თქმა დააპირა, თუმც მისი ნების წინააღმდეგ ვერ კი წავიდა.

სოფლის მოძღვართან მიავლინეს ფეხმარდი ვაჟი...

როცა თამარის სამყოფელი დატოვა მღვდელმა, ლოხი ნაბიჯით გაიარა გრძელი თალარი; თითქოს ათასჯერ მასზე მძიმე აკიდეს ტვირთი, ისე წავიდა, წარიტანა დიდი ვარამი...

სადამოს ბინდი შეერია თალარის ჩეროს, თუმც მახარობლის ხმა ჯერ კიდევ დუმდა კარს იქით. მაშინ როს ცაზე გულზვიადი აგორდა მთვარე და პირმცინარე ვარსვლავები გაიხსნენ ტანში, ფიცრულის კარებს სიხარულით გამოსცდა ქალი: - „დაიზადაო!“-დაიძახა, ახარა ხალხი.

-დიდება შენდა, გამჩენო! -აღმოხდა თავადს.

-დღეგრძელი ჰქმენი!-დაიმუხლა ლოცვისთვის თედო...

პირმშვენიერი შეეძინა ასული თამარს. ხელის კანკალით მიიხუტა პირმშო გულ-მკერდზე და ლაციც უყო ლოფლოფ ლოყებს ხელისკანკალით. ღონემიხდილმა გადასწია თეთრი ბალიში და ახალშობილს ჩაუმალა უბეში რაღაც. თამარის ოთახს შფოთიანი მიადგა მოყმე, სურდა ეხილა მშვენიერი ასული მისი. გაალო კარი და მლიმარმა შეხედა თამარს, მიუახლოვდა და მიაპყრო პატარას თვალი; -„ასული ჩემი!“- აღმოხდა და ასწია ხელში, ფრთხილი ამბორით მიხუტა ახალშობილი. თვალცრემლიანი შეჰყურებდა თამარი მალხაზს, მის სულგრძელობას ადიდებდა მხურვალედ გულში.

ორიოდ დღეში მიიცვალა თავადის ქალი...

* * *

გამოხდა ხანი....

მოგონებები დაიფარა თალხი ფოშფოშით. წავიდნენ ძველნი, ახალნი კი წამოიზარდნენ. ალხი დღეები ბევრჯელ ბედალს შეუნაცვლია და ქუმერაჯიც გაცვეთილა ვერაუთვლელი. ხუთმეტი წელი გასულიყო იმ ბნელი დღიდან, რაც თამარ ქალის მზე დაბნელდა წუთისოფელში. ორი წლის შემდგომ შვილის კვალზე უვლია მამას და მამამთილიც მიჰყოლია გულურვეული. დარჩა მალხაზი პირმცინარე პირმშოსთან ერთად. იტვირთა ტვირთი ვერ საზიდი მავანთ-მავანთა; თავისი სიყრმე უზვარაკა შეურყვნელ ტრფობას და სხვისი შვილის მამობისთვის გადადო თავი.

თამარის ქალი-პირითმთვარე, კენარი, უსო, მეხოტბეთ მუზა, ვერსაკადრი აუგი ენის, წამოიზარდა და მშობელი დედის მშვენება ათასჯერ უფრო განავრცო და განიზიარა. მაკინეს თვალებს ბევრი მოყმე უტყვევებია და მრავალ ნინველს გაუსვია ყინწებზე ხელი; მაგრამ ვერც ერთი ღირსებია მის ხელზე ცაცუნს ან კიდევ ფადილს, რადგან კლდესავით მიუვალად ეჭირა თავი; თუმცა ვაჟების გახელება სიამეს გვრიდა. უყვარდა ცეცხლთან თამაში და ჯირითი ცხენზე - ჭიაკოკონას ქურციკივით ზე ევლებოდა და ქარს ატანდა ყმაწვილქალურ, უდარდელ სიცილს.

ბავშვის სიყრმითვე საურველი ჯანდავდა მალხაზს, სურდა ბელზებელს ასცდენოდა ასული მისი. ტაძარში ზრდიდა, ღვთის მოსავთა რიგებში წვრთნიდა, რათა გენების გადამიჯვნას არ ექნა შფოთი. თავადთა კარზე ღებულობდა საერო ცოდნას, მრავალი მხრიდან მოწვეულნი ძერწავდნენ უსოს, რათა მისებრი ვერ ეპოვათ გლებ ქალთა შორის და არც თავადთა უმცირესი ქმილიყო რამით. თვით ბუნებამაც არ დააკლო მაკინეს რამე, მისებრ უზადო, მშვენიერი ვერვის ეხილა, მრავალ მგოსნისთვის ღამე დღისებრ უთენებია და მეჩანგეთა ჩანგიც მხოლოდ კვნესოდა მისთვის. მის გაშლილ თმებში, ვითარც მრუმე ღამეებს შორის, ძრწოდა ნიავი და თმის სურნელს ჰპარავდა მორცხვად, შემდეგ წყალობად არიგებდა ხევსა თუ მთებში და მის სურნელით კეკლუცობდნენ ყვავილნი ველად.

პატარა ქალი ფრინველთა და პირუტყვთა ტკვილს უცნობი ძალის მეშვეობით უცდომლად ცნობდა. სახელგანთქმული ბეითალიც ყოფილა თურმე: ახსოვდა მავანს დილა როცა როცა მაკინე ტყეში პირისპირ დადგა ზეწამომდგარ გულყვითელ გველთან... ძიძის კვილმა წამით შესძრა მაშინ სოფელი... უცქერდა ყველა ბავშვის ქცევას ყოვლად უცნაურს: ის იდგა მშვიდად და თვალეებში ჯიქურ უმზერდა გველს და წუთითაც არ უგვრძნია შიში საზარი... და უცებ მოხდა საკვირველი რამ სანახავი- მოცელილივით ქვედავარდა გველი ანაზდად და გაუნძრევლად განუტევა სული ღადარი.

ამის შემდეგ კი ბავშვს უცქერდნენ, ვითარცა შამანს და ურწმუნონი გაურბოდნენ შეხვედრას მასთან.

მალი ხნის შემდეგ ბავშვი ტყეში გაიბნა თურმე, დაღამებამდე ფეხზე იდგა მთელი სოფელი. დაღამდა, თუმცა ვერ იპოვეს პატარა ვერსად და მთელი ღამე ჩირაღდნებით იარეს ხელში. ეძებდნენ ყველგან, მღვიმეები ფეხდაფეხ მოვლეს, მიუვალ კლდეებს ქურციკივით უვლიდნენ ირგვლივ. ეძებდა ყველა, თუმც, ღვთის მაღლი ვერვინ მიიღო, ვერვინ იპოვა გაბნეული პატარა ველად.

მეორე დილით ცქრიალ-ცქრიალ გამოჩნდა ბავშვი, ხელში ველური ყვავილების კონა ეჭირა. გულმხიარულმა, პირმღიმარემ შეხედა მამას: - „ჩამეძინაო ტყეში მარტოს,“ - შემოუცინა. დრო და დრო ბავშვი იხსენებდა იმ ღამის ამბავს, ტყუილს თუ მართალს, ვერ გაიგო მავანთ-მავანმა. ამბობდა, თითქოს ტყეში დიდი კოცონი ენთო და მის გარშემო ტრიალებდნენ ტყის ბინადარნი, რომლებიც თურმე მისებრ მცირე იყვნენ ტანითა.

პატარა ქალი ყველა ჯიშის ბალახებს სცნობდა, კრეფდა ტყე-ღრეში მათ და სახლში ეზიდებოდა. ათასგვარ სალბუნს ამზადებდა და უშურველად აძლევდა ვისაც

სატკივარი რამ აურევბდა. მრავალი ჰყავდა მადლიერი და დამლოცავი... და მამაც, შვილის ღვთის საქმეზე მაყურებელი, დღეში მრავალჯერ დიდ მადლობას სწირავდა უფალს.

დღესასწაულად თვლიდნენ იმ დღეს თავადის კარზე, როცა მაკინე ინებებდა მათთან სტუმრობას. შლიდნენ ხადილებს და მასავით მცირეწლოვანნი, იწყებდნენ როკვას, თარის დაკვრას, შამანით თრობას. მრავალ ქალწულის საზრახისი ქმნილიყო ხშირად, რადგან ჭაბუკნი პირმშვენიერ ასულის გვერდით კარგავდნენ გონს და ივიწყებდნენ თვის გულისწორებს. მაკინე სულაც არ ჰგვანობდა თავის ტოლ დიაცთ, რომელთაც შიშის საუფლოში ძრწოლა ერჩინათ. კაკაჩი ღამით ქურან ცხენზე ამხედრებული ხშირად ვიდოდა აქეთ-იქით ტყეების ახლო. უბეში ედო ძველისძველი პატარა ღინწი - უფალმა უწყის, სად დაეგო ბელზებელს მახე.

ერთხელ, როდესაც, მარულობის ყიჟინა დასცეს და მთელი ქვეყნის მზეჭაბუკთა იქმნა სიმრავლე, შფოთიან სოფელს განერიდა პირნაზი ქალი და კლდეთა შიგან ჩანჩქერების ინება ხილვა. იხმო ქურანი, ზემოველო, ტყისკენ გაქუსლა, დატოვა უკან ლიბრისფერი მტვერი ფოლორცის. წავიდა ტყისკენ, კლდეებს შიდა სავალზე დაგდა და ფეხით განვლო ბილიკები საფრენი ჯიხვის.

მივიდა კლდესთან, წყლის ხმაური საამოდ ესმა, შემოიძარცვა საფარველი უზადო ტანზე და ცივ ჩქერალებს მიაბარა ნორჩი სხეული. აღტაცებული გასცქეროდა პირტიტველ კლდეებს, რომელთაც დილა მზის სსხივების მძივად ეკიდათ. თვალდახუჭულმა გულისძგერას მიაპყრო ყური, ისურვა, ასე აღედგინა ამ მთების ხიბლი... და ასე დიდხანს, ვით ძილთაშინ ხედავდა ხევებს და ქროდა მთებში, ნიავივით მიუსაფარი.

...ო, ღმერთმა უწყის, ვით ენება ამ კენარ უსოს, ამ ტყე-ღრეების დედოფლობა ხელშეუხები...

ნეტარ ოცნებით გაბანგული იწვა წყალზე და შიშველ სხეულზე მზე ოქროსფერ სირმად ეფინა. თვალდახუჭული ნებივრობდა მწვანე წალკოტში და ივიწყებდა ბაცი ფერის ყოფას ამიერს... და მაშინ, როცა, მთათაშიგან მობერილ ნიავს შეატყო ქალმა უჩვეულო გულის ფრიალი, განაღო თვალნი და წყლის პირას იხილა ვაჟი მოურიდებლად, უდიერად მისკენ მზირალი. ეკვეთა მუხლი, უჩვეულო იწყო კანკალი, ვერ მოისაზრა რა ეღონა დადაგულს ელდით, ინება სწრაფად დაეფარა სიშიშვლე თვისი, თუმც ნორჩ მტევნებში ვერ დამალა სიმწიფე მკერდის...

...ასე ეგონა, რომ სიამის კვანძი გაუხსნეს, დედიშობილა როს იხილა ვაჟმა მაკინე... უცქერდა ჩუმად, ნეტარებით აღტყინებული - ვერ აცილებდა თვალეებს წყალში ნაპოვნ საუნჯეს.

გახელდა ქალი, მოისაზრა უცებ ვერარა, ჩაყვინთა წყალში, ჩაიმალა სირინოზივით. დანებებოდა ახლა სიკვდილს, ერჩინა უფრო, ვიდრე ამ ვაჟის ურცხვი მზერა ეხილა კვლავაც... შემფოთდა მოყმე, თვისი ქცევის რა მიხვდა აუგს, სინდისის ქენჯნით მოაცილა მზერა ქურდული. მაგრამ უეცრად გაახსენდა უფსკრულის პირას გახელებული ჩქერალების ბროლებად მსხვრევა... მობრუნდა უკან და იხილა ლული საზარი - გონწასულ ასულს იტაცებდა დინება ქვევით. გადახტა წყალში და უფსკრულის პირთან მიცურა, სწრაფად მოხვია წვრილ სიბაზე ხელი ასულს და ჩქერალის შიშით გულზე მჭიდროდ მიისაკუთრა.

თითქოს ის იყო, გამოსტაცა ქალწული ავსულს....

ღელვით გუემულ ქალთან ერთად დაბრუნდა უკან და დიდ ჭოროხზე დააწვინა, სული მოითქვა. აიღო იქვე დაფენილი ქალის სამოსი და ზეწარივით დააფინა შიშველ სხეულზე. ლიბრისფერ ლოყას შფოთნარევი ლაციცი უყო, შიშით შესძახა - ექო უკუ

შემოუბრუნდა. ორივე მხარზე ხელი ჰკიდა გონწასულ ასულს და მთელი ძალით შეარხია, გამოაფხიზლა. მძიმედ განალო თვალ-წამწამნი ქალმა და როცა, კვლავაც იხილა მოყმე მასთან უხმოდ დახრილი, შეიფრთხილა როგორც მუჭში ტყვედ ქმნილმა ჩიტმა და უმწეომან დაიცრემლა სამარაგდენი.

მოსცილდა ვაჟი და უსიტყვოდ გავიდა გვერდით. წამოდგა ქალი - შეიმოსა ტანი კენარი.

ვერ გაუსწორა უცნობ ჭაბუკს ქალწულმა თვალი, გახედა განზე და მოძებნა თვისი ულაყი. წამ უყო წამსვე თავის ერგულ, თვინიერ ულაყს, და ურვეულმა უხმოდ განვლო ვიწრო ბილიკი. უკან ჩრდილივით დაედევნა უცხო ჭაბუკი, მიჰყვა ფეხდაფეხ ქურციკების გადასაფრენზე და როცა უკვე სამშვიდობოს გავიდნენ ველზე, სახელი ჰკითხა, თუმცა ქალი დუმდა ისევე.

მაკინემ ყურში ჩასჩურჩულა ქურანს რაღაცა და ზედ მოეგლო, გაუვალი ტყისკენ გაქუსლა, - „საით მიილტვი? დამელოდე, მეც გამოგყვები!“ - შესძახა ვაჟმა და ულაყი იხმო ანაზდად. ქალმა კი ცხენი კიდევ ერთხელ დაამატრახა, თუმც ღმერთმა უწყის, ეშინოდა უღრანის ვითარ... გაქუსლა ცხენმა, მოიტოვა ძველი წანწალა და ტყის სიბნელეს შეერია ავი სულივით. არ შეაჩერა ცხენი მანამ, სანამ ფშის გაღმა, არ დაინახა ძველის-ძველი მრუმე ჩიკუნა. შეშფოთდა ცხენი, ჩოდოლს ახლო არ წადდა გავლა, იწყო ჭიხვინი, გააყრუა არე მდუმარე. უეცრად ცხენი ყალყზე შედგა და ქორფა ქალი წამის უსწრაფეს ჩამოვარდა თავქვე მიწაზე.

ცხენის ჭიხვინზე გაიკვალა სავალი მოყმემ და როს იხილა, ქალი პირქვე მიწად შთენილი, ჩამოხტა მყისვე, აიტაცა ქალწული ხელში, შემოსვა ულაყს და დაღმართით დაეშვა ქვევით. გავიდა გზაზე, სოფლის ფოლორცს დაადგა უმაღ და პირველ შემხვედრს შემოსძახა, საშველად უხმო.

დაჭრილ გედივით მიუყვანა მამას ასული უცხო ვაჟმა და დაუსვენა ფართო კუბოზე. მარჯვენა წარბთან ნაჭრილობევს სდიოდა სისხლი, მძიმედ სუნთქავდა, თუმც ჯერ გონზე ვერ მოსულიყო. აუხსნა ქალის მშობელს წულმა ვითარი ბედი ეწია ასულს ტყის ფერდობზე, თუმც წყლის ამბავი შემოინახა საუკუნოდ დასამარებლად. შესძრა ნათქვამმა მამის გული, წამსვე წარსული ამოტივტივდა მის ხსოვნაში მრავალნამრახი....

გვემული შვილის შემხედვარე მალხაზმა ბრძანა ფეხმარდი ვაჟი მიევილინათ სოფლის აქიმთან. - „მეც აქიმი ვარ,“ მორიდებით შეჰკადრა მოყმემ ქალის მამას და ქალწულისკენ იქცია მხარი. მორიდებით და მოკრძალებით ჩამოჯდა ტახტზე და გონწასულის მაჯა ხელში აიღო ფრთხილად. შემდეგ ქუთუთო აუწია და ყურადღებით დაუწყო ცქერა ქალწულის თვალებს...

ისე ადგა რომ არა იუბნა.

გავიდა გარეთ და უნაგირზე გამობმული აბგა ჩამოხსნა. სწრაფად მობრუნდა, მიიწია კუბოსთან ტაბლა და ქალისათვის სარგო სალბუნს დაუწყო ძებნა. ის იყო უკვე ნაჭრილობევს უწმენდდა ვაჟი, რომ ტკივილისგან შეიშმუშნა, შეკრთა მაკინე. ანაზდათ ხელი წაიტანა შუბლისკენ თუმცა, ვაჟმა არ მისცა ნება ევნო ქალს იარისთვის. მოვიდა გონზე და როს იგივე იხილა ვაჟი მახედაგებულ ირემივით იწყო ცახცახი... მაგრამ, მის უკან მდგომი მამის დანახვამ ქალწულს, მისთვის ჩვეული სითამამე მოჰგვარა უმაღ.

-რა გაგვა მამა, რა ხიფათი მეწია ტყეში? ან აქ უცხოთა ესაქმების ნეტავი რაღა?- იკითხა მკაცრად და უცხო ყმას მიაპყრო მზერა... მიუხვდა ვაჟი გულისწადილს, თუმც არ იუბნა. როს რაგადობა მოისმინა მაკინემ მამის და ის გაიგო, თუ რატომღა სტუმრობდათ მოყმე, მოდუნდა ცოტა და აქ ვითომც არაფერიო, გახედა სარკმელს.

-თუ ნებას დამრთავთ, იარაზე სალბუნს დაგადებთ. - უთხრა აქიმმა მორიდებით წარბგახსნილ ასულს.

-სალბუნს?- იკითხა ქალწულმა და ახედა მამას, - როგორც გენებოთ! - უღიმღამოდ იუბნა ქალმა. - „როგორც გენებოთ?“ - გაიკვირვა შვილის პასუხი მამამ და იჭვით გადახედა ასულის ქცევას, რადგან მაკინე სხვის სალბუნებს არ სცნობდა დღემდე. როდესაც ვაჟი მორჩა გარჯას, წამოდგა ფეხზე, მალხაზმა იგი მიიწვია გაშლილ სუფრასთან. საუკეთესო გვარიშვილი აღმოჩნდა დემნა. უკეთეს ვერც კი ინატრებდა იქნებ სასიძოდ, მაგრამ მაკინეს რა ეწადა ჯერ არ უწყოდა, თუმც მათ ქცევაში ბევრ უცნაურს ჭვრეტდა მალხაზი...

წყლით გვემის შემდგომ შეიცვალა მაკინემ ზნენი. ნაკლებს უბნობდა და ფრთხილ იქმნა რატომღაც ფრიად, აღარ ვიდოდა უღრანებში უწინდელივით, თუმც ვერც ნინველთა შორის ჰპოვა სულის სალადო... თავის ტალარში იჯდა ხოლმე სეფექალივით, მამის სეფესტინს კითხულობდა თავაუღებლად და მაშინ, როცა თავის ახლოს ვერვის ხედავდა, იცრემლებოდა და ტყის ბილიკს კრძალვით უმზერდა; მონატრებოდა ქალს ჩვეული ლაღი ნავარდი, ცხენზე ჯირითი, ჩქერალებში თევზივით ცურვა, თუმც მოგონება ეკალივით ესვენა გულში და ყოველ ფეთქვას თან მოსდევდა უგონო ჭმუნვა...

***

თავადთა კარზე ნადიმობის გასცეს ბრძანება...

ფართო აივანს შეესივნენ გლეხის დიაცნი და სანაქებო გაიშალა ქართული ტბოში.

-რავემნთა შორის უნდა იყო შვილო, რამეთუ, ეს წვეულება შენთვის არის მოფიქრებული. - უთხრა მამამ, როს დაინახა მისი ასული არა ჩქარობდა პაპისეულ ოჯახში წასვლას.

-ჯერაც სუსტად ვარ! - უხალისოდ წარმოთქვა ქალმა, თუმც თვით უწყოდა, რომ არ იყო ახლა მართალი. ღია სარკმლიდან თვის შიმუნვარს უხმო ოდაში...

დედოფალივით შემოსილი დადგა სარკესთან, სიბაზე ოდნავ შეისწორა ვერცხლის სარტყელი და უნებური ცრემლის კვალი აღჭავა სახეს.

ამდენ ჭმუნვაში „ბაგეთ მკვნეტელ დიაცთ“ ემსგავსა; ამის შეცნობამ შეაშფოთა, შეაკრთო ქალი... - „აღარასოდეს!“ - გაიფიქრა ქალწულმა გულში და სანადიმოდ გაემართა ნინველთა შორის.

ტიტანო კაბის შარი-შურით შევიდა უსო დედის ეზოში. მორიდებით და პატივგებით უძღვნა სალამი უკლებრივ ყველას. - „თამარივით მშვენიერია თამარის ქალი!“, - ესმა მაკინეს გლეხთა ბაასი. დედის ხსენებამ სიხარული მოჰგვარა ქალწულს. წამსვე შეჩერდა, მოიხედა და თვალი ჰკიდა ცრემლიან მოხუცს. ახლოს მივიდა, თაყვანი სცა მშობლის გამომზრდელ ღვთისნიერ ძიძას. - „დედგრძელი იყავ, მზე-ნათელი, სასო ულევო!“ - დალოცა ქალმა... დედის ალერსის უნებური ნდომა გაუჩნდა ობოლ მაკინეს, ვედარ დამალა გულის ჯანღი და შფოთნარევი ხმით მადლობა შეჰკადრა მოხუცს, დედის მაგიერ...

ატირდა გლეხი...

კაკლის ჩეროში ჩუმად იდგა მაკინეს ძია და ყურს უგდებდა დისწულის და მოხუცის ბაასს. როცა მაკინემ კიბისაკენ აიღო გეზი, მიჰყვა დედის ძმა. წვეულთ შორის მისცა ალაგი...

დადამებამდე ქეიფობდნენ თავადთა კარზე და მაშინ, როცა ის ის იყო იწყებდნენ დაშლას, ჭიისკრის ალაგს სწრაფმავალი გაჩერდა ცხენი.

-სალამი დემნას! დაგვეწვიე, ნუ გვეტყვი უარს! - ისმოდა ირგვლივ ნაბახუსევ ყრმათა ზახილი...

მაკინეს უცებ მოეშალა თითქოსდა ფეხი, წასვლა ინდომა, უფრო სწორად ჩუმად გაპარვა... მაგრამ, სანამ ის გაიღევდა ამ გრძელ აივანს, დემნა აღმოჩნდა უნებურად ქალის პირისპირ.

-ლამე მშვიდობის! - მოკრძალებით შეჰკადრა ვაჟმა, - სხვა ვერ იუბნა სიხარულით თავზარცემულმა. მაკინემ უხმოდ დაუხარა თავი სტუმარს და მიხვდა რომ, წასვლა იქნებოდა ახლა ურიგო.

სეფექალთ შორის ჩადგა როგორც მზე ცისიერი...

დემნას სტუმრობამ კიდევ უფრო განავრცო ლხინი.

მაშინ, როს მთვარე ლამპარივით დაენტო ცაზე და ორღობებს შემოერღვათ გულზე სიბნელე, წასვლა ინდომა მაკინემ და შიმუნვარს უხმო. წამოიშალნენ მზეჭაბუკნი გასაცილებლად... - მე გავაცილებ!“- ქალის ძიას უთხრა დემნამ და მაკინეს უკან დაედევნა როგორც მდევარი.

ნელი ნაბიჯით მიდიოდნენ.

ჩირალდნის ფონზე კიდევ უფრო ბრწყინავდა ქალი...

თაღოვან ხიდთან როს მივიდნენ შედგა მაკინე, შიმუნვარს თხოვა მისულიყო სახლში სწრაფად და საღამოს სუფრა გაეშალა უცხო სტუმრისთვის. გაჩერდა ვაჟიც, ჩირალდანიც ასწია ზევით, რადგან უწყოდა, უცქეროდნენ ორთავ სახლიდან...

გამოეგება ღამის სტუმარს მალხაზი ხიდთან, შეიპატიჟა ეს გვიანი მგზავრი ოჯახში.

-თქვენს ქალიშვილთან სასაუბროდ მოვსულვარ რადგან, გავიგე სალბუნს ამზადებსო მრავალ სნეულთა. - უთხრა დემნამ და გააგრძელა - არ დაიჯერეს, როს ვიუბნე იმის შესახებ, თუ კი რა რიგად მოვურჩინე წარბის იარა. მე არ ვიცოდი, თუ მაკინეც აქიმი იყო.

დემნა იმ ღამით სტუმრად დარჩა მაკინეს სახლში. ორ აქიმს ბევრი სასაუბრო ჰქონდათ საერთო. შემოათენდათ ღამის თავზე და მერე როცა, ორივე ყმაწვილი თავის საწოლ ოდას მიადგა, ვაჟმა უნებურ გულს გაანდო ნდომა სამრახი...

ერთი პატარა ტიხარიღა ყოფდა მათ ოდებს, ესმოდათ სუნთქვა ერთურთის და საწოლთ ჭრიალი.

ვაჟის სტუმრობამ სიხალისე შეჰმატა ასულს და ძველებური სიანცისკენ უწია გულმა. წამოდგა ფეხზე, დაიჭირა ხელში თილისმა და როგორც ცხადში, ისე იწყო ახლა მიმოსვლა. ავი სულივით გაიარა ტიხარის ჭრილში და თავს წაადგა ღამის მნათობს მომზირალ ჭაბუკს. შემდეგ ფეხებთან მოუარა, უხმოდ ჩამოჯდა და სულ ახლოდან დააცქერდა დაღვრემილ უსოს. ღია სარკმლიდან შემოპარულ ღამის დედოფალს ვაჟკაცის მკერდზე უსირცხვილოდ დაედო თავი.

უცქერდა ვაჟი განათებულ თავის საწოლს და ერჩივნა სულ სხვა დედოფალი ჰყოლოდა გვერდით...

განრისხდა ქალი.

არ ელოდა მთვარისგან ღალატს,- „რღა ჩემს სტუმარს დაადგაო როსკიჰმა თვღლი!?“...ცივმა ნიავმა დაუბერა და სარკმლის ფარჩას უნებურ თვისი არშიყოზა შეჰკადა წამით. შეწუხდა მთვარე, აიყარა ვაჟკაცზე გული და უხალისოდ აიკრიფა ოქროს კალთები... დამშვიდდა ქალი, როს მსიძავი გაჰყარა ჭაბუკს და თავის ოდას მიაშურა ტიხარის ჭრილით.

ღონემიხდილი მიესვენა უხმოდ საწოლზე...

ანდამატივით მიიზიდა ტყე-ღრემან ქალი. გაქუსღა ცხენი. გასცდა მდინარეს, გასდა ხიმეს - შემდეგ ფოლორცებს და კლდეთა შიგან ჩანჩქერებში ამოჰყო თავი. ზურმუხტის ფერი დადებოდა რატომღაც ჩანჩქერს და ბროლის ნაცვღად ყვავილები ცვიოდა ტბაში. ვერ უჯერებდა ქალი თვღლებს, რადგანაც უცებ ტბის ზედაპირი დაემსგავსა მოჩითულ ვეღებს...

ცქერით რეტდასხმულს უცნაური სურვილი კლავდა, სურდა ამ ტბაში ებანავა ყვავილთა შორის. უმზირა დიდხანს... თუმც ცდუნებას ვეღარ გაუძლო - შემოიძარცა საფარველი, გაფინა ქარში.

შიშველ სხეულზე მზე აეკრა ურცხვი ლაციციტ, უკვე ვერავინ უწოდებდა მას მზეთუნახავს... შევიდა წყალში, შეიტყუა მზეც საბანაოდ და ყვალილნარის სურნელების იგემა ბანგი. გაბრუებული იწვა დიდხანს ყვავილებს შორის და მზე სიბაზე უშანთავდა ყამიწს ტუჩებით...ნეტარებისგან აღტყინებულს აღმოხვდა კვნესა... მოეგო გონს და ნათლად იგრძნო სიბაზე ხელი. მობრუნდა ქალი, თითქოს მიწაც მოატრიალა და თავის სტუმარს უნებურად მიაპყრო თვალი. დემნას დანახვამ დაბანგული სულ მთლად არია და გონწასული მიესვენა ვაჟკაცის მკერდზე. უფრო რე მჭიდროდ შემოხვია ვაჟკაცმა ხელი და გახელებით დაეწაფა ქალწულს ტუჩებზე...

მაკინეს მსგავსად ყვავილებმა დემნასაც ძლიეს...

ვაჟის ალერსმა დაუბრუნა დიაცს გონება, თუმც კოკობ მკერდზე ვერ აღგავა ტუჩებით კვდომა... და მაშინ, როცა მიიტმასნა ვაჟკაცმა მკერდზე და საოცარი სიყვარულით დაუწყო ცქერა, უეცრად იგრძნო კიდევ ერთი შეხება ზურგთან - სულ სხვა ტუჩები უკოცნიდნენ ნაფერებ კისერს... ისედაც ხელი, აირია უფრო ქალწული, ორ სხეულს შორის მომწყვდეული თევზივით სხლტოდა...

განრისხდა ქალი, განუტევა სხეული ტბაში და ფომფომივით აიცრიცა სული ჰაერში.

გადასცქეროდა თავის სხეულს უხმოდ ზევიდან და ვერ გაეგო, რად ხდებოდა მის თავს საზარი...

... და მაშინ, როცა ტყეში ქარის იმატა ქროლვამ და მზეჭაბუკნი დაილაღნენ ქალის ალერსით, ზეცაში მყოფმა დაინახა სისხლის ნაკადი, სისავარდივით რომ მისდევდა სპა ყვავილების. მინდვრის ყვავილებს გულს ესვენათ ქალის სხეული...

სინდიყვის ცრემლი დაუგორდა ზეცას ღაწვებზე...

ვაი, რომ კარგად ვერ გათვალა მაკინემ ზრახვა და თვის საქციელს უნებურად დაუფო მახე - ვაჟის ოთახში თილისმანით გასულმა ქალმა ძილისწინ აღარ შეინახა გრძნეულთა სახვა. მთვარემ კი თვისი მთვარეული დაჰრია ხელი და ქალს ძილთაშინ აურია ხილვის საბუდო...

არ აპატია მთვარემ ასულს აღრევა ღამის და ის ყმაწვილიც მისი ხილვის მოწმე გახადა.

...გამოიღვიძა მაკინემ და ფეხზე წამოდგა, თითქოს არ ეყო რაც ოდის შიგ იყო ჰაერი და ხელქმნილივით გავარდა გარეთ. იქ კი ჭაბუკი იდგა სიზმრით გაოცებული... გაოგნებული შეაცქერდნენ ერთურთს თვალებში, ისე რომ თვისი შიშვლით ყოფნა არც კი უგრძნებიათ. ან კი რაღადროს, როს წუთისწინ ერთურთით დამტკბართ, თითქოს ახლაც კი ასდიოდათ ყვავილთ სურნელი....

ამ ღამის შემდეგ ეს ყმაწვილი მალხაზის სახლის ხშირ სტუმრად იქცა.სიყრმითგან ობოლს მშობელივით შეეჩვია ოჯახის თავი. თითქოს ძე იყო, ისეთ პატივს სცემდა მოყმეს და მის ერთად მრავალ სასიკეთო საქმეს თაობდა.

სოფლის სასიძოს უწოდებდა დემნას მავანი.

დუმდა მაკინე...

აქიმზე კარგი გინა ტანად,ან კიდევ გონით სხვა ვერ ენახა,თუმც ბედისწერის ბრმა მონობას არ აპირებდა.ის იყო ქალი არა მსგავსი ყველა დიაცთა. -, ...და რატომ დემნა ?"- გაჯავრებული კამათობდა საკუთარ თავთან ,-,განა იმიტომ,ჩანჩქერებში შიშვლად რომ მნახა? ან იქნებ მიტომ, ძილთაშინ რომ შემერწყა ვნებით?

ყვავილთა ბანგი...

ყვავილთა ბანგი...

აი,ის რამაც მომიღო ბოლო! არ დავნებდებდი!" - ბრაზმორეული დუდუნებდა მაკინე გულში და მხოლოდ მზერით ემდუროდა მხარბეჭა ვაჟკაცს; მრავლად უხილავს დემნას ქალის ასეთი მზერა და ნირწარმხდარიც არა ერთხელ დააჯებულა.

თუმცა უწყოდა მათი გზები ერთმანეთს კვეთდნენ...

მაღხაზთან უფრო ბევრს უბნობდა სოფლის სასიძო, ვიდრე ქალწულთან. ვერ მიმხვდარიყო მამა რისთვის ურჩობდა ქალი,თუმც სხვაზე უკეთ მან უწყოდა გაზრდილის ზნენი-თავისებურნი.მიტომაც იყო,რომ ვაჟკაცის ეჭირა მხარი,თუმც ქალის უხმო სიმძიმელი ნალველს მატებდა და ღვთის შეწევნის იმედიღა რჩებოდა მხოლოდ.არ დანებდესო,ემინოდა მაღხაზს ვაჟკაცი ურჩი კვიცივით უხელთებელ ასულის ნებას...

უცნაურ იყო მაკინე ფრიად...

ვერ პოულობდა სულის საზრდოს მავანთა შორის,ტყეში კი მარტოს სიარული აღარ უწევდა... ვერ ისრულებდა თავის წადილს ყოვლად უცნაურს ვაჟკაცის გვერდით.იჭვივით უმზერდა დემნა ქალის ყოველ საქციელს,რადგანაც სურდა მისი სულის კარი გაეღო... ბოლოს კი მიხვდა,რომ ქალწულის ფეხდაფეხ დევნა აფრთხობდა ასულს.ცოტა მოემზა,მოადუნა მზვერავის მზერა.მიუშვა ქალი...

ნაქურდალივით მიაგელვებდა მაკინე ულავს.თითქოს გაქცევას ლამობდაო ტყვეობის შემდეგ,ისე უთრთოდა ფაქიზი სული.

მონატრებულმა მიმოავლო თვალი ველ-მინდვრებს და საოცარი სიყვარულით უძღვნა სალამი.შეუყვა ბილიკს,ტყის ნაპირებს გასცდა თანდათან და ძველისძველი ჩიკუნასკენ აიღო გეზი.რად აშინებსო ტყის ფიცრული ესოდენ ყველას, ვერ მიმხვდარიყო ქალი დღემდე, რადგან ამ ალაგს მშობლიურივით აკითხავდა იგი სიყრმიდან.უცნაურ ძალის მოძალებას გრძნობდა ფიცრულში,არამიწიერ ხმათა წიაღს უგდებდა ყურს და უბრალო მოკვდავთ ვერ აღსაქმელ სულთან უბნობდა.ის ასწავლიდა ტყის დედოფალს ყვავილთა ენას...

სულით ხორცამდე აღვსებული დაბრუნდა სახლში.

უმზერდა ვაჟი შორიდან და არას უბნობდა,სურდა რომ თვითონ მისულიყო ქალი საუბნოდ.

მივიდა კიდევ, თუმც მის სულში ვერ ჩაახედა...

მაღხაზმა აქიმს თვისი წილი მამული უძღვნა ფოლორცის გასწვრივ.

მდინარის პირას უჩვეულოდ ლამაზი სახლი დადგა ვაჟკაცმა. იცოდა მამამ, სიახლოვე ვაჟისა ქალწულს წაადგებოდა უფრო მეტად, ვიდრე სიშორე. არ ილეოდა სნეულების ნაკადი მათთან. ქალ-ვაჟიც ზრუნვას არ აკლებდნენ გაჭირვებულებს და უსასყიდლოდ ურიგებდნენ მათ სარგო საღებუნს. შეისისხლხორცა ქალმა ვაჟის ეს სიახლოვე და უკვე გრძნობდა, მის სიშორეს ვერ აიტანდა.

თანმდევე ჩრდილივით მიეჩვია ასული დემნას...

გრძნეულთა სახვა კვლავ წყალობდა მაკინეს ღამით... და როცა ვაჟის სინდომილი იპრობდა მის სულს, ავი სულივით კვლავაც ძრწოდა ტიხარებს შორის...

ერთხელაც, როცა აღტყინება შეუჩნდა უსოს და ვედარ შეძლო მოეთოკა წადილი თვისი, ღამის ტრალივით აიყარა ტანი და ვაჟის საწოლ ოდაში შეიპარა უჩამიჩუმოდ. გაშლილ საწოლზე უდარდელად ეძინა ყმაწვილს. კრძალვით უცქერდა მოშორებით მდგომი ასული თავის რჩეულს და გულის წადილს ტოილს ადებდა...

ეტრფოდა ქალი,თუმც ამ ტრფობას გულში მალავდა ცეცხლის ალივივით,ის კი შიგნეულს უნაცრავდა შეუბრალისად...

ველარ გაუძლო ჯახირს ქალმა საკუთარ თავთან და ფოშფოშივით მიეპარა ვაჟის სარეცელს.პეპელასავით მოკალათდა საწოლის გვერდზე და ვაჟის ლოყას უნებური უყო ლაციცი...

შეკრთა ვაჟკაცი...ქალის თრთოლვა მასაც მოედო და იგრძნო სისხლის უნებური აბობოქრება... წამოიწია,უსოს სიბას მოხვია ხელი და გულზე მჭიდროდ მიიტმასნა ღვთის საჩუქარი.შემდეგ კანკალით აუწია მზისადრს სახე და ცრემნარევი დაუკოცნა სამარაგდენი.

ტიროდა ქალი...სიხარულის ღვრიდა ცრემლებს და ვაჟკაცის მკერდში ჩამალული ალერსს ითხოვდა...

ეფერებოდა ვაჟი ქალის დაკვირტულ სხეულს.

გაპობილ ბაგეთ მორიდებულ ამბორს უყოფდა.

ალერილ ყელზე დაეძებდა ტუჩებით მარღვებს და სისხლის ჩქერას მიჰყვებოდა ქვევით, გულამდე. იქ კი, მცირე ხნით ყუჩდებოდა და ყურს უგდებდა, ვით იმსხვრეოდა ჩანჩქერებად ჩაღვრილი ლალი.

სისხლის ნაკადებს ადევენებული ვნების მორევში ტრიალებდა გულის წასვლამდე...

და შემდეგ, შემდეგ მიჰყვებოდა სისხლის მდინარეს ამ საოცარი ქალის ტანში სამოგზაუროდ...

ტიროდა ქალი...

გათანგული იწვა საწოლზე და ეშინოდა უნებური გამოფხიზლების...

ვაჟი კი, როგორც მომაკვდავი, ისე ცდილობდა ყოველი წამის უკვდავყოფას სამარადისოდ.

ალერსით ქალის სულის ჰერობა ეწადა ჭაბუკს,თუმც სულის სინდონს კვლავ უდრეკად ეჭირა თავი...

მეორე დილით, როს სარკესთან უსხეულთსაქმეს მიჰყო ხელი ჩვეულად ქალმა, ყვრიმალზე ტუჩით ნაიარევს წამოჰრა თვალი... დაფრთხა მაკინე... არ ელოდა ასეთ საზღაურს, ნუთუ უმტყუნა გრძნეულების სახვამ უნებურ? ღია სარკმელთან ფარჩის უკან დადგა მალულად და დემნას ეზოს შეაპარა მზერა ქურდული.არ ჩანდა ვაჟი...

როგორც არასდროს,ისე სურდა მაკინეს ახლა გაპარვა ტყეში. ღონე მილეულს ჩიკუნისკენ უწევდა გული.

გასცდა ფოლორცებს,გაიარა ხიმე ფეხმარდად და უდაბურ ტყეს შეერია ავი სულივით...

გამოღვიძებულს კვლავ სიზმარში ეგონა თავი... თვალდახუჭულმა მიმოავლო ხელი ცეცებით...როს ვერ მიაგნო სანატრელის მთრთოლვარე სხეულს,შეშინებული წამოდგა და დახედა საწოლს. ბალიშზე უსოს სამიოდე თმის ღერი ეგდო საფასურივით...

შეძრწუნდა ვაჟი,ბელზებელის ქმედება იცნო...გახელებულმა გაიარა ეზო ცვრიანი და როს ეზოში ვერ იხილა თვისი საბედო,მოურიდებლად მიაშურა მის საძინებელს. საწოლ ოთახში მხოლოდ ქალის სურნელი დახვდა თავბრუდამხვევი.

დაღამებამდე ელოდა უსოს...

გამოჩნდა ქალი.

ბრაზმორეული შეეგება ვაჟკაცი ხიდთან და ცალი თითით აუწია დახრილი თავი.მოღედილ ყელზე ნათლად ჩანდა ამბორის კვალი... ახლავდა მიხვდა გაურბოდა ქალწული რატომ და უნებურად მიიხუტა მვარისებრ მკრთალი.

შიშველ გულ-მკერდზე იღვრებოდა ცრემლებად ქალი...

ამ ამბის შემდგომ კიდევ უფრო შეერთდნენ ორნი და ქალიც აღარ ისწრაფოდა ტყისკენ მხეცივით.

ქალ-ვაჟის ქცევას ყურადღებით უცქერდა დიდხანს და როცა იგრძნო, რომ მათ შორის დაიდო ზავი, მამამ მაკინე სასაუბროდ იხმო თავისთან.- „რას აპირებო?“- ჰკითხა ასულს- „ცოდოა ვაჟი, დიდი ხანია ელოდება შენსგან თანხმობას“-...

დუმდა მაკინე...

ტაძრისკენ მავალს თითქოს უკან რჩებოდა ფეხი, მაგრამ ის მაინც მიიწევდა სალოცავისკენ...

ღვთისმშობლის ხატთან პირმწუხარე იდგა მდუმარედ და ღაპაღუპით მოსდიოდა თვალებზე ცრემლი. - „იტირე შვილო! ასე უფრო შეგინდობს ღმერთი.“- უთხრა მამამ მაკინეს და მოხვია ხელი. შიშით უცქერდა ამ ასულის ქცევებს სიყრმიტგან სოფლის მოძღვარი. არ იშურებდა მისთვის სარგო რჩევის მიცემას, რადგან უწყოდა, თუ რა სისხლი ერია მასში და ამიტომაც სხვაზე მეტად ენაღვლებოდა.

- ღვთისმშობლის ხატთან თამარ ქალიც ტიროდა ხშირად ასულო ჩემო; მასაც შენსავით დედის სიტბო აკლდა სიყრმიტგან და ამიტომაც ღვისმშობლისგან ითხოვდა შველას.

- მე ცოდვილი ვარ! არ შემინდობს მამაო ღმერთი.- უთხრა ქალმა და აქვითინდა უფრორე მეტად...

მოძღვარს თვალები გაუნათდა სიხარულისგან, რადგან იხილა სინანული ქალისა გულით.

უხმოდ ისმენდა ღვთისმოსავი მაკინეს თხრობას...

- სად არის შვილო ახლა შენი გრძნეულთა სახვა?- ჰკითხა მამამ თილისმანზე ნაღვლიან ასულს...

მიხვდა რისი თქმა სურდა მოძღვარს, დააჯდა ქალი და ალექილმა, თავდახრილმა მორცხვად იუბნა:

- მხოლოდ ძილთაშინ მისიძვია მამაო ჩემო, მე ხელუყოფელ გეახილით აღსარებისთვის.

- ძილთაშინ სიძვა, გინა გულში გავლება ნდომის იგივე ცოდვაა, რაც სხეულით, შვილო კეთილო. სად გაქვს თილისმა?- კიდევ ერთხელ ჰკითხა მამამ.

- დიდედას ნაქონ ზარდახმაში ვინახავ მუდამ, თუ კი მიბრძანებ, დღესვე დავწვავ და მოვიშორებ.- მოსთქვამდა უსო.

- რაც უფრო მალე მოიშორებ, კარგია შენთვის. იქნებ ის გიშლის ღვთისმოსავთა რიგებში ყოფნას?

- ვიცი მამაო! ვიცი! ვიცი რასაც ჩავდივარ და ამიტომაც უფრო მეტად მეღევა სული... ვეცადე ერთხელ გამომეღო უფლისთვის კარი, მაგრამ როდესაც შევიგრძენი სიდიდე მისი, დავფრთხი უგნური და უნებურ ხელიც კი ვკარი.- ტიროდა ქალი

- შეუნდე ღმერთო! შეუნდე ღმერთო!- დუდუნებდა მამაო ჩუმად...

ტაძრიდან მოსულს ჭიისკართან შემოხვდა დემნა. შესცინა ასულს და ალერსით მოხვია ხელი.- „ახლავე მოვალ. \\\“- უთხრა ჭაბუკს მაკინემ უცებ, თვითონ კი კიბე აირბინა სულმოუთქმელად.

ნაჭდევე ზარდახმას სწრაფად ახსნა ქალწულმა თავი და გრძნეულების თილისმანი აიღო ხელში.

-ეს უნდა დაეწვათ, მოვიშორეთ თავიდან ვიდრე, უფრო რე მეტად წარმეწყმიდა ცოდვილი სული.-უთხრა მაკინემ თავის სატრფოს ჭადრის ჩეროში. აილო ვაჟმა ხელში კვესი და თვისი უსოს თვალწინ დანაცრა ურცხვი ბოშის მიერ ნაქონი.

... და მაშინ, როცა თილისმანის ნაცარტუტს ყრიდნენ ორნი ხიდიდან, სოფლის ფოლორცებს შემოაწყდნენ უხვად ცხენები.

შეკრთა მაკინე, თითქოს რაღაც ჩაუწყდა გულში, ეკვეთა მუხლი და ვაჟკაცის მკერდს მიესვენა.

სოფელში ისევ შემობრუნდა ბოშათა რისხვა....

თავადთა სიძის სამეზობლოდ დასცეთ ბოშათ თვისი კარავნი. მდინარის ნაპირს გაეფინენ ფიანდაზებად და ჯურა-ჯურა ჩამოკიდეს მზის ფარდაგები. მიედ-მოედნენ ლობე-ყორეს და წუთის უმალ კამკამა წყალი მღვრიე ღვარად გადააქციეს.

დასცეს ყიჟინა...

აიშალნენ შიშით ფრინველნი. გახელებულთა შეკრეს ცაზე შავი კამარა.

უცქერდა ხალხი უჯილაგოთ, როგორც მაქციებს...

უმზერდა ქალიც...

გონმოსული იდგა სარკმელთან და ჯელგა-ჯელგად შეგროვებულთ უყურადებდა.

ირგვლივ ხოლმებად ციმციმებდნენ ცეცხლის ალები.

ქროდა ხორშაკი.

ვერ გაეგო მაკინეს რისთვის ანთებდნენ კოცონს მომხდურები ასეთ სიცხეში. ეუცნაურა მათი ზნენიც ფრიად მაკინეს, უკვირდა, რისთვის როკავენო ასე უგვანოდ, ან რად აესხათ აგრერიგად ჩანჩხურნი დიაცთ.

უცქერდა ვაჟიც. ბრაზმორეულს ბოდმა ახრჩობდა. ცუდად ენიშნა გაავება ეზოში ძაღლის. ლამის ჯინჯილი აეწყვიტა მალხაზის ქოფაკს.

ჭერების გასწვრივ ჭარებივით ეყარა ქვებზე ბოშათ სამოსი. ლამის შიშველნი ბანაობდნენ სოფლის საცქერლად. ეს კი უფრო რე აჯავრებდა გულმოსულ ჭაბუკს.

-მოსცილდი სარკმელს! რას შეგმატებს უღირსთა ცქერა?-უთხრა ბოშებით დატყვევებულ მაკინეს დემნამ.

-რას მიშავებენ?-გულუბრყვილოდ იკითხა ქალმა და გაბუტულმა მოარიდა მდინარეს თვალი.

-ბუნებით ტრალი ყოფილაო ბოშათა მოდგმა, მსმენია ოდეს და თვით ტრიობა უქცევიათ ძირითად წესად. იქ, გინა კაცი, გინა ქალი ყველა მრუშია და რადი ქცევა ეწიფებად სიყრმითგან ყველას. მსიძავთა გვერდით უფრო მეტი გვმართებს სიფრთხილე, არავინ უწყის სად დაგვიგებს მაცდური მახეს. - მოძღვრავდა ვაჟი. ყურს უგდებდა ჩუმად მაკინე, თუმც ცალი თვალით მაინც ბოშათ ბანაკს ეძებდა. თითქოს ჯინჯილით ეწეოდა ვილაცა მათკენ...

ვერ მიმხვდარიყო რად ურჩობდა მარღვებში სისხლი...

დაღამდა.

ცაზე სპეკალივით გაგორდა მთვარე, თუმც ისევ ნათელ სოფლის ღამეს ვერა შეჰმატა.

თაღოვან ხიდთან უდიდესი კოცონი ენთო. ლამის სულ ერთად შეეკრიბათ ყველა რიკრიკა. შუა ღამემდე გაისმოდა მათი ყიჟინა, ცეკვა-თამშით გააყრუეს არე მძინარე.

ვერ დაიძინა ამ ხმაურში კენარმა უსომ. წამოდგა ფეხზე, მოიხურა მხრებზე ზეზია და ყურადღებით დააკვირდა ბოშათა სადგომს. კოცონის ირგვლივ ტრიალებდნენ ხელჩაკიდულნი. ცეცხლის ალები ლამის ზეცას უჩენდნენ ხანძარს...

მღეროდა ვილაც...

არ ეძინა მინდვრის ყვალილებს,თითქოს ისინიც ჩაბმულიყვნენ ღამის ფერხულში.

გაფაციცებით ადევნებდა მაკინე თვალებს ოდესღაც ნანახს. დიახაც ნანახს, ბალღობისას უდაბურ ტყეში...

შეძრწუნდა უსო. მოგონებამ შეჰყარა ჯანლი და უცებ გულში საშინელი ტეხა შეიგრძნო...

გათენებამდე იატაკზე ეგდო ასული...

ძილს ვერც ჭაბუკმა მოუყარა იმ ღამით თავი. ჯარგვალთან შეყრილ გლეხის კაცებს აუბა მხარი და აისამდე დარაჯობდა სხვათა სიმშვიდეს.

დამინებამდე ქალის ნახვა ინება ვაჟმა.

ავიდა მასთან, დაუძახა და როცა არვინ შეეპასუხა, გაალო კარი. გახევდა ვაჟი როს იხილა მოცელილივით დაცემული ქალი კედელთან. უხმო შიმუნვარს, მიეახლა უმაღვე ქალი და შიშველ მკერდზე დააფარა უსოს ზეზია.

-გთხოვთ,მომეშველოთ!-გამოსძახა მოახლემ ჭაბუკს, რომელიც ისევ გაუნძრევლად იდგა კარებთან. ქალის ზახილმა მოიყვანა გონზე ვაჟკაცი. შიშით გვემული, ფეხაკრებით მივიდა ქალთან და მოკრძალებით აიყვანა ასული ხელში.მკერდთან ნანატრი გულის ფეთქვა შეიგრძნო ვაჟმა და უნებური დაუგორდა ღაწვებზე ცრემლი... არ ეთმოზოდა საწოლისთვის დემნას მაკინე.სურდა სიკვდიმდე ასე ევლო ასულით ხელში და მისი სუნთქვის სადარაჯოთ დაედო თავი.

ფრთხილად ჩამოჯდა სასთუმალზე სარკის წინ ვაჟი და მისივენა სანუკვარი ალერსით მკერდზე.

გაყინულ სხეულს სალბუნით მოერგო სითბო...

სანამ ელოდა ვაჟი ქალის გამოფხიზლებას,თავადაც ძილი მოერია ძალაგამოცლილს...

მოახლე ქალმა გადასწია სარკმლის სამზეო.

ეძინათ დიდხანს უშფოთველი საღათას ძილით ...

მძინართა სმენა უცნაურმა ხმებმა დაიპყრო. სასიამოვნო მელოდია მოჰქონდა ნიავს. სარკმლის სამზეო, ზეზიაზე უფრო ღამაზი იდგა ოთახში ცისიერი სასწაულივით...

ქალის საწოლი დაემსგავსა ტიტანტ ტახტრევანს.

მზის სხივთა ლაციცს შეეწირა ასულის ძილი.მხრებზე შეიგრძნო მოხვეული ხელების ძალა და მკერდის სითბო. განალო თვალნი და სარკეში დაღანდა ვაჟი. მკერდის შიგ უმაღ გააჟრჟოლა და ხორშაკივით მოედო სხეულს უნებური ქალური თრთოლვა...

ძილთაშინ მაშინ სულ სხვა ძალა მართავდა ასულს.ახლა კი სურდა რომ ქმნილიყო ღმერთთან მართალი.

საკუთარ ვნებებს გაურბოდა ვნებააშლილი...

ფრთხილად აიღო მოხვეული ხელი მკერდიდან და დააპირა გაქცეოდა უნებურ წადილს.წამოდგა ზეზე,გამოსტაცა ხელი მძინარეს,მაგრამ მაშინვე მიიწვინეს მკლავებმა უკან...ასულის თმებში აებურდა თითები დემნას.საფეთქლებს უზვად დაეხალა ტყვიები ტუჩით...თვალები მისით მიიწევდნენ მკერდის საცქერლად და ზეზიაზე აჩერებდნენ გულმოსულ მზერას...

უმზერდა ქალი ვითარ ხდიდნენ ხელისკანკალით....

გახვეებული მოსდგომოდა სარკმელს მზეწვია...

...და მაშინ , როცა ცელქი სიო ებგერა სარკმელს და უსირცხვილომ აუწია კალთები ფარდაგს, იხილა მზემან აბურცული კვირტები მკერდზე...

უნებურ სტუმარს უნებურად სევდა ეწვია...

რადგან არ ჰყავდა საალერსოდ არავინ გვერდით.

ვაჟის ამბორმა სამუდამოდ წაართვა ძალა მშვენიერ ასულს.. ეს ნეტარება არ ჰგვანობდა ძილთაშინ ნანახს...

ეს იყო მეტი,უფრო მეტი ვიდრე სიცოცხლე და კიდევ უფრო მეტი,ვიდრე გარდაცვალება...

ვაი,რომ მხოლოდ ალერსამდე შეეძლოდ მისვლა....

ვაჟმა სამზეო გადასწია და კარ-მიდამოს გადაავლო მზრუნველი თვალი...ჭერების ხილვამ გაუახლა ძველი სააჯო და ისევ დაბლა ჩამოუშვა ფანჯრის საფარი.მობრუნდა უკან.ქალიშვილი იცვამდა ტანზე.უცქერდა ვაჟი და უნებურ ღიმილს ფარავდა-არ ეტეოდა ნაფერები მკერდში სამოსში,საკინძის შეკვრას ჯახირობდა ბრაზით მაკინე.მიუახლოვდა,ორივ ხელით ორი ტონთიო შეჰყარა ერთად და ტატაბო ისე შეუკრა.

შერცხვა მაკინეს...

წამწამთ ჯელგა დაბლა დახარა და ისევ იგრძნო უნებური ხორშაკი ტანში...

ვაჟმა ალერსით აუწია ასულს ნიკაპი და კიდევ ერთხელ ხილაბივით ბაგეთ დააკვდა...მაგრამ ასულმა მემამბორეს ჯირგვალი უყო და ხეტი ქცევა დაუძრახა ნაფერებ ჭაბუკს.

მაკინეს ქცევა ავის მაცნეთ მიიღო ვაჟმა.

ჯანდმორეულმა გაიხურა კარები ბრაზით და შმაგი ბიჯით ჩაიარა პირფართე კიბე.ეზოში ჩასულს მოეგება მოახლე ქალი. უსოს ამბავი მოიკითხა დააჯებულმა. -„არაფერი სჭირს საგანგაშო,უკვე მოკეთდა.“-ცალყბად მიუგო ვაჟკაცმა და წამსვე იკითხა:

-სად არს მალხაზი?

-გუშინ შუადღით მამა შიო მოვიდა ჩვენთან,მუხნარში ყმანი დაღუპულან ნადირობისას.სოფლის კაცები სატირალში წავიდნენ ერთად...

გასვენებამდე დავრჩებითო,ასე უბნობდნენ...

ამან უფრორე დააჯა მწუხარე დემნა.იხმო ულაყი,მოიტოვა უკან ორღობე და უდაბურ ტყეს შეეპარა ქარის სიმარდით.პატარა ფმასთან შეაყენა დაღლილი ცხენი.ჩამოქვეითდა და დიდ რკონცხზე ჩამოისვენა.

ჩაფიქრდა ვაჟი.

ვერ გაეგო რა სჭირდა ასულს... რად ვერ ეწია გულის მურაზს ტრფობით გვემული.

წამოდგა ფეხზე.გაიარა ღრანტოს ბილიკი და ჩქერალისკენ გაემურა სულის საამოდ.

ამ ჩქერალებში ერთხელ უკვე იპოვა განძი-სირინოზივით გრძნეული და უხელთებელი.

ჩქერალის ახლოს მობალახე დალანდა ცხენი და წამსვე ნამყო გაუცოცხლდა ტკბილსაგონარი.თუმცა მაშინვე უკუაგდო ყველა იმედი,ასულს ხომ აღარ მფარველობდა გრძნეულთა სახვა. -„ვინ უნდა იყოს ამ უღრანში მაკინეს გარდა?ვის შესწევს ძალა საბილიკო გალიოს ჯიხვის?“-ფიქრობდა ვაჟი.

ნელი ნაბიჯით გაიარა მყაყე წყლის პირი და ჩქერალისკენ აიღო გეზი.მივიდა ახლოს...მივიდა და იხილა ლული,ნანახზე უფრო უხამსი და ვნებისმომგვრელი-მწყაზარი ქალი იდგა ჩქერალს შეფარებული.სატრფოს ამსგავსა,თუმც მსგავსება უარყო წამსვე,რადგანაც უსოს მრუმე ფერის არ ჰქონდა თმები.უცქერდა ვაჟი ტიტუელი ასულის სხეულს და განუსჯელად მოქმედებდა უკუგდებული.შემოიძარცვა საფარველი ტანზე შმაგივით და კალმახივით ზე აუყვა ჩქერთა დინებას...

ჯაყო თვალეზით უცქეროდა ჩქერალში მდგომი.

გახელდა ვაჟი,მომლოდინე ხარბად შეიპყრო და სატრფოს ნაცვლად ვნება ბოშას გადანთხია...

ჩქერალის პირთან დამეხილი იდგა მაკინე...

მობრუნდა უკან.

რეტდასხმული გაუყვა ბილიკს.უკან ჩრდილივით დაედევნა მისი ფაშატი.უფსკრულის პირას დაებინდა გონება ასულს. მოცელილივით ქვედავარდა ყვავილებს შორის.ცხენის ჭიხვინმა გააყრუა უღრანის არე... გონზე მოსულმა აიზიდა სხეული ზევით და ზურმუხტისფერ მინდორ-ველებს დაადგა ობლად.ისევ ძველებურ გუნებაზე დადგა მაკინე და უკუაგდო საფიქრალი ჯანდისმომგვრელი.მიეაღერსა ბალახებს და ჩაიკრა გულში მზისკენ მზირალი ათასფერი ყვავილთ კრებული...

მუხნართან მისულს უცნაური მოესმა ხმები.ყური დაუგდო,თუმც გაიგო მაინც ვერარა... მივიდა ახლოს,დაინახა დიდი კოცონის ირგვლივ ყირაზე გადასულთა შმაგი ღრეობა.

გაოცებული უცქეროდა მაკინე ბოშებს,თუმც ვერ ბედავდა მისულიყო იმათთან ახლოს.დემნას ნაამბობს იხსენებდა ქალი მაშინვე,როს უნებურად ეყრებოდა ურჯულოთ სადმე..მაგრამ ვერაფრით მიხვდარიყო რა სჭირდა გულში,ან რად დიოდა ყირამალა სისხლი ძარღვებში...

წესისებრ გაზრდილს არ ესმოდა სისხლის ყივილი...

იბრუნა პირი და დაღმართზე დაეშვა ფეხით.

მდინარის გასწვრივ მიყვებოდა საცალო ბილიკს.მისდევდა ცხენიც.

ხოდაბუნს მისულს შემოუჩნდნენ ძველი ჭინკები და მორევისკენ მიიტაცეს ქალის გონება.ო,ღმერთმა უწყის,ამ საშიში ქარაფის ქვევით ეშმა რამდენჯერ დახვედრია მრუმე მღვიმეში.დიდი სიფრთხილით გადახედა ასულმა მორევს და ცხენოსანი დაინახა წყალთან მრკენელი.შეშინდა ფრიად. დაუზახა,მაგრამ ამაოდ.ვაი,რომ ძალზედ ცუდას იდგა ვაჟი ცხენითურთ,არ პატიობდა ეს მდინარე უნებურ ცდომას.

გაშმაგებული მიღმოუდა მდინარე ღრანტში და სალ-კლდეებზე იმსხვრეოდა ბროლის შხეფებად.მისი შხუილი აყრუებდა ცასა და მიწას, მიტომაც ვერა შეისმინა უგნურმა მგზავრმა.მიხვდა ასული,რომ ახლავე უნდა ეშველა ან სამუდამოდ წარიწყმედა ვაჟი სიცოცხლეს.სანამ პირუკუ ახეთქებდა მდინარე კლდეებს,შემოუარა ქვევიდან და შედგა ჭოროხზე.მძიმე სამოსი შემოიხსნა უმაღლ მხრებიდან და მალლობიდან გააგრძელა ცქერა გვემულის.იფიქრა, იქნებ თავად შეძლოს ხიფათის ძლევა,თუ არა მაშინ მოვუხმობო ვინმეს საშველად.დაუსხლტა ცხენი ხელებიდან უსასო ჭაბუკს და ყაფარისკენ გააქანა უმაღლ დინებამ. წაიღო ვაჟიც.მძმოიხედა ქალმა ირგვლივ და როცა მაშველს მიაგნო ვერსად გადახტა წყალში,წინ აღუდგა მუხთალ დინებას და მორევისკენ მიტაცებულ ჭაბუკს ეკვეთა. თავი მაღალზე აუწია ლამისდა დამხრჩვალს და თელვა-თელვით მიიყვანა ტინის ნაპრალთან.გვემული მძიმეთ აათრია ქალმა ქვაბულში და წლის საღვრელად დააწვინა უღვთოდ რკენილი.-„რა გგლიდა შლოუო,შავეთს რისთვის ეძებდი სავალს,ან რად გაწირე სასიკვდილოდ რახსი ულაყი?“-ბრაზობდა ქალი.

ამ მორევს ბევრი წაუღია ყაფარის ლუკმად.ეშმის საბუდოს ეძახოდნენ ამ ადგილს ოდით,თუმც ეს მაკინეს არ აფრთხობდა,პირიქით, მისკენ მისწრაფოდა სიყრმითგანვე კენარი უსო.წყალთან ჭიდილი,ქარაფიდან მორევში ხტომა სხვათა საცქერლად არაერთხელ უცდია ასულს.შემდეგ კი სწორედ იმ ნაპრალში ძვრებოდა ჩუმად,სად ყარაკულის მსგავს თმიანი ესვენა ახლა.

ორბის ნაჭანგარს წააგავდა,ისე სდიოდა მხარ-ბეჭიდან მზეჭაბუკს სისხლი.მაკინემ მოყმე სამშვიდობოს დატოვა მარტოდ და თვითონ წყალში გადაეშვა ვინმეს სახმობად.მორევის ზევით ბადეს შლიდნენ სოფლის ნინველნი.სწორედ მათ უხმო ქალმა ვაჟის გადასარჩენად...

წყალთან მორკინალს ხანაგაში მისცა სავანო.

ფართო კუბოზე დააწვინეს ვაჟებმა მოყმე,ქალმა კი თავქვემ სასთაული ამოსდო მოგრძო.ქუხარას მკერდთან ეღვრებოდა კვლავ სარდიონი,ვერ შეუჩერა მდინარება ქალმა რატომღაც.დემნას საძებრად მიავლინა ყრმანი მაკინემ.უხმო შიმუნვარს,მასთან ერთად ეცადა შველას.სალბუნთა კრება გამოფინა ფართო ტაბლაზე და რუდუნებით შეამზადა გვემულის სარგო.

ეძებეს დიდხანს,მაგრამ დემნას მიაგნეს ვერსად,ხელმოცარული ჩამოვიდნენ ტყიდან ნინველნი.ამან უფრორე შეაშფოთა და ქალწულის წინ კვლავ ცოცხალივით გაიელვა ჩანჩქერში სიძვამ.

დემნას ღალატი ისარივით დაეცა გულზე და მრისხანემან შურის გებით დახედა გვემულს..

გათენებამდე ფანჯარასთან იდგა მაკინე.

არ ჩანდა ვაჟი,გვემული კი უღვთოდ ბორგავდა.კელაპრით ხელში დადიოდა მოახლე ქალიც. ნინველთ კი ნარზე წამოწოლილთ მშვიდად ეძინათ.გახელებული ათას რამეს ჯავრობდა ერთად.მან არ უწყოდა,სად ათევდა ჭაბუკი ღამეს - მშვიდად ეძინა თუ მხეცების სალუკმოდ ეგდო. გრძნეულთა სახვა გაახსენდა სასოწარკვეთილს... თუმცა მაშინვე დაუძრა გონებას ფიქრი,რადგანაც ღმერთთან დადებული ჰქონდა პირობა,რომ სამუდამოდ განაგებდა ურჯულოთ წესებს... -„განვედ სატანა!“-გაიფიქრა ასულმა უცებ და ისევ გვემულს მიუბრუნდა ჯერაც უგონოს.წუხდა ჭაბუკი.

აღისფერი ედო სახეზე.ვერ უჩერებდა იარიდან ქალი ტაბასტას...

გათენებისას ჭიისკარის ჭრაჭუნი ესმა ნაღამევ ასულს და ჭრაქით ხელში გაირბინა გრძელი თალარი.დემნა ის იყო,კაკლის ხეზე აბამდა ულაცს და როს იხილა ხილაბიდან მოსული უსო, მიხვდა, თუ რაში იქნებოდა ახლა ამბავი... -„იჩქარე დემნა!“-დაუძახა ასულმა მოსულს და ისევ უკან, ხილაბისკენ იბრუნა პირი.

მიჰყვა ჭაბუკი...

ოდაში შესულს არ ეამა ნახევრად შიმვლად მწოლიარე უცნობის ხილვა.მაგრამ,როს მკერდზე უშველებელ ჯირჯვს მოკრა თვალი,წამსვე განაგდო იჭვები და ეახლა გვემულს.

დემნას შემოსვლამ ნინველების ძილი დააფრთხო.წამსვე წამოდგნენ და აქიმთან მივიდნენ ახლოს.მაკინეს ნაცვლად მათ უამბეს ვაჟის ამბავი...

-ვინ უნდა იყოს?-სხვათაშორის იკითხა ვაჟმა და მხურვალს შუბლზე დააფინა სველი საფარი.

-ბოშა იქნება,აბა სხვა ვის მოუვიდოდა აზრად ცხენითურთ შესულიყო ჭინკების ხრამში?-იუბნა ერთმა...

ბოშის ხსენებამ ვაჟის სახე ზიზღით დაფარა,აილო ჭრაქი და გვემულის იხილა სახე.-„მართლაც ბოშაა“-გაიფიქრა ჭაბუკმა გულში და ღვთის წინაშე მისი ვალის მოხდას შეუდგა...

სამზერლის საწოლს მიყრდნობილი იდგა მაკინე და უცქეროდა რუდუნებას დაღლილი ვაჟის.

შემოათენდათ.

სულ მცირედით დაწყნარდა ვაჟი.თუმცაღა ზოგჯერ აბოდებდა ტეხისგან მაინც.ხურდა ისევ,ვერ შველოდა რატომღაც დემნაც.

ნინველთა შორის უმცირესმა შეჰკადრა დემნას:

-რაღა ჩვენს კისერს დაედოსო ამისი ცოდო,ბოშათა სადგომს მივადგეთ და და ვუთხრათ სიმართლე,იქნებ ისინი უფრო უკეთ შეძლებენ შველას.

დაფიქრდა დემნა.მოეწონა ნინველის აზრი,მაგრამ არ სურდა მის ეზოში ტრალთა მიმოსვლა... თუმცა,არც უცხოს მოკვდინება ენება მისას. -„აცნობეთ ბოშათ!“-ფიქრის შემდეგ მიუგო ნინველთ...

ჭერებში ჩასულთ მოეგება მაღალი ქალი.ემინა ბანაკს,მხოლოდ ამ ერთს შექმნოდა შფოთი... -,„იქნებ დედაა იმ ჭაბუკის,ასე რომ ჯავრობს“-იფიქრეს ქალის შემხედვარე მცირეწლოვნებმა...

-კარგია,ირგვლივ რომ არავინ ფხიზლობს მის გარდა,მხოლოდ ეს ქალი წავიყვანოთ თავშესაფარში. - იუბნა ერთმა. ბოშას ხელებით მიანიშნეს უკან გაყოლა და წამსვე პირი მიიბრუნეს ვაჟებმა გზისკენ.

ემმათ საბუდოს ახლოს მისვლა არცერთს ენება...

ვაჟებზე უფრო წინ ილტვოდა ბოშის დიაცი.თვალელებში შიში ჩასდგომოდა კალმით მოხატულს...

ღია ჭიისკარს მოსდგომოდა ეზოდან უსო.გაფაციცებით მოელოდა გვემულის პატრონს.

მოვიდა ქალი,შარიშური შემოჰყვა კაბის...

გაუძღვა სტუმარს ხილაბისკენ ღამს მთეველი.შესვლამდე ბოშას კიდევ უფრო ემატა შფოთი.ალბათ,ვაითუ არ დამხვდესო ჩემი რაფიკი... თვალდახუჭულმა შეაბიჯა ნათელ ოდაში.იყნოსა სუნი ოდისა და მცირედ დამშვიდდა.განალო თვალნი,მწოლიარეს დახედა უმაღ და შემზარავად დაეღრიჯა სახე პირიმზეს.არ მოელოდა ალბათ აგრე გვემულის ხილვას.აცრემლდა ქალი,დაიმუხლა ტახთან და ფრთხილად დაადო გულზე სასმენელი მხარბეჭა ჭაბუკს... უყურადებდა დიდხანს ქალი თვალდახუჭული.ბოლოს წამოდგა... უცნაურად შეხედა მშველელთ და საკვირველი რამ უგვანო დაიწყო როკვა...

თითქოს ეშმაკებს მოუხმობდა ქალი საშველად...

შეკრთა მაკინე...

ქალის ლოცვამ თავზარი დასცა...

გაჩერდა ბოშა,მოიხედა უკან ანაზდად და იჭვეულმა მიაბჯინა მაკინეს თვალი...

ვერ მიმხვდარიყო,ვინ უხმობდა შავეთის კარებს...

დამფრთალი უსო მოეფარა დემნას ზურგიდან და შიმნარევი მოაცილა მზერა ჯადობაზს.

ბოშამ ისევე განაახლა უგვანი როკვა.თუმც შიგადაშიგ მაინც მწყრალად უმზრდა უსოს.

ბოშის ტაბაცმა გაახსენა ასულს ჩიკუნა.სწორედ,ამ ენით საუბრობდნენ მასთან სულები... თავზარდაცემულს მოეცარა ფეხი უნებურ და ვაჟის უკან ქვედავარდა,როგორც ნაფთევი.შემძრწუნდა ვაჟი,აიტაცა ასული ხელში და მის ოდაში აიყვანა მოსავანებლად.გონებამიხდილს გარდაცვლილის დაედო ფერი.რომ არა გულის უჩვეულოდ,მალი-მალ ფეთქვა,მიიცვალაო, იფიქრებდა მაშინვე კაცი...მართლაცდა,დემნამ მხოლოდ ქალის სხეული ზიდა.სული ტყვედქმნილი გაეჩხირა მჩხიბავის ხელში...მსხვერპლად შეწირვა მოინდომა ბოშამ ასულის,მაგრამ ღვთის მადლით,სულიწმინდა დაუდგა მხარში...

...და როცა სულის წარსაწყმედად არ ეყო ძალი,ჯეილის შველა სხვა ხერხებით სცადა მისანმა..გავიდა გარეთ,მოიარა ეზო ცვრიანი და ბალახ-ბულახ მონაკრები მობრუნდა უკან.დიდი როდინი ამოავსო პირთამდე ქალმა.შემდეგ შეიხსნა გრძნეულების თილისმა ყელზე და სულ ნაკუწად მოაქცია თავისი სახვა...

ნაყავდა დიდხანს.მერე ადგა და დანაყული გვემულს სიფრთხილით დააფინა საზარელ ჯირჯვზე.

თანდათან ბორგვა შეამცირა ქურუხა ყმამან.ასულსაც მალე დაუბრუნდა გონი და ძალი...

მჩხიბავის ხილვა აღარასდროს ენება ასულს.სურდა ის ვაჟიც წაეყვანათ თავშესაფრიდან.

გრძნობდა ასული ბედის ბორბლის პირუკუ რბოლას...

სნეულის მსგავსად მიეჯაჭვა ასული საწოლს.თითქოს ცდილობდა ხიფათისგან დაეცვა თავი.

დარდობდა დემნა. ვერ გაეგო რა სჭირდა ასულს. სიძვისმოსაქმეს არ ერჩოდა საუბნოდ ენა. ისევ მაკინემ დაარღვია დუმილი ბოლოს და ჰკითხა ჭაბუკს მოურიდებლად:

-იმ დიაცს ბედმა შეეყარა თუ ფეხდაფეხ სდიე,ან იქნებ თვითონ აირჩიე სიძვის ალაგი?

გახევდა ვაჟი.კიდევ ერთხელ ირწმუნა ძალა არაღვთიურის და ბრაზნარევი შეაგება პასუხი ასულს:

-არა,უნებურ შევეყარე მოსიძვე დიაცს ,მაგრამ,ამაში ჩემზე მეტი მიგიძღვის ბრალი.როდემდე უნდა ორჭოფობდე კიდევ თანხმობას?

უსმენდა უსო... უსმენდა და არას უბნობდა...

შებრუნდა ვაჟი,შეაქცია მაკინეს ზურგი და ღია სარკმელს შეაცქერდა უმისამართოდ.წამოდგა ქალი, აიყოლა სარეცლის სითბო და სარკმელს მიღმა მომზირალთან მივიდა კრძალვით.უკნიდან ჩუმად შემოხვია მკერდზე ხელები,თითქოს ენება მოეხადა ამით ბოდში.მიეკრა ზურგზე, შეუცურა მკერდში თითები და უნებურად აიტაცა გიჟურმა ვნებამ... ჩაუხსნა დემნას გულისპირზე ყველა საკინძე და ხელის მოსმით მოაცილა მკერდზე პერანგი.აჰყვა ჭაბუკი ქალის წადილს და გაშლილ თმებში გვირილებივით ჩაუბნია აქა-იქ კოცნა... ღია სარკმელში იდგნენ ვნების ბადაგით მთვრალნი და ირწეოდნენ,ფარჩებივით ქარის ტრიალში...გახელებული უკოცნიდა გულ-მკერდს მაკინე და საოცარი ნეტარებით აღვსებდა დემნას...ასეთი შმაგი არასოდეს ეხილა ქალი ბედნიერ ჭაბუკს...

...და მაშინ როცა,საწოლისკენ წავიდნენ ორნი და საუკუნო სიყვარულის დადეს პირობა,მაკინემ ზურგში ჩხია თვალთა იგრძნო ნამზერი... დახუჭა თვალი,არ ენება ახლა მოცდენა...ჟინმორეული უკოცნიდა მზეჭაბუკს ყვრიმალს და მთელს სხეულზე ბრმადქმნილივით ეთითეოდა.უეცრად ქალმა კვლავ შეიგრძნო გამჭოლი მზერა და როგორც მაშინ,უნებური შეხება ზურგზე...

ისევ და ისევ ორ ვაჟს შუა მოექცა უსო...

მობრუნდა ქალი,მოიცილა მრისხანედ დემნა და უნებართვოდ შემოპარულს მიაპყრო თვალი.წყალში გვემული ბოშა იდგა სარეცლის პირთან...

მაკინეს ქცევამ აღაშფოთა დემნა ანაზხად და მრისხანემან გაიხურა კარები ბრაზით.

ბოშა კი დარჩა.დატყვევა ასული მზერით და დაეუფლა სხვის ალერსზე ალესილ სხეულს...

ტიხარებს შორის ძრომიალი სცოდნია ჭაბუკს მაკინეს მსგავსად.

დილით ნაგაზთა მყეფარებამ აიკლო ყველა.

ადგა დემნა და მიმოავლო თვალი ეზოკარს.შენიშნა ვერა.დაუძახა სარკმლიდან მოყმეს,რომელიც დემნას მსგავსად ეზოს აყურადებდა:

-რა ხდება მათე,მძვინვარებენ რისთვის ქოფაკნი?

არ ვიცი ძმაო,კიდით-კიდე მიმოვვლე ირგვლივ,არც ნადირი ჩანს და არც ტრალთა კვალთა სადმე.-მიუგო ვაჟმა.

-ემშაკს აროდეს მოუჩანსო ხომ იცი,კუდი... არ დაიზარო,კიდევ ერთხელ დაზვერე არე!არა სჩვევია ჩვენს ქოფაკებს მცდარი განგაში...

ავი სულების მოდინება იგრძნეს ძაღლებმა...

ორიოდ დღეში მოიკეთა ბომა ჭაბუკმა.ქალის ლოცვები სალბუნით მოერგო რკენილს,თუმც არც აქიმის მუშაკობა იყო ურიგო.

კვირამალს დილით ფეხი უკვე დადგა მიწაზე და წასასვლელად მოემზადა დიაცთან ერთად.ზეწამოდგარმა დემნას ბეჭზე დაადო ხელი და გრძელ ტაბლაზე გიშრის თვლები დაყარა უხვად.

-რაი არს ესე?-მოიკითხა დემნამ ანაზდად და უჯილაგოთ გამყინავი მიაპყრო მზერა.აილო ვაჟმა ტაბლის ლინგზე დაყრილი თვლები და მიაწოდა მაშინათვე მორევში გვემულს.ბომას ბაგეთა კუთხეებში გაუკრთა ღიმი... არად ჩააგდო ვაჟის მიერ გაწვდილი ხელი...განრისხდა ვაჟი,ღია სარკმელს მიადგა ბრაზით და მდინარისკენ გადაყარა ბომათა ძღვენი. წამის უსწრაფეს მოიხედეს უკან ბოშებმა. განრისხებისგან დაეღრიჯათ უმაღვე სახე.

გრძნეულთა სახვა აირიდა დემნამ თავიდან და გარდუვალი ხიფათისგან დაისხნა თავი.

ეზოში გასულთ გამმაგებით მიაწყდა ძაღლი,ლამის ჯინჯილი აიწყვიტა გაცოფებულმა.-„დასწყევლოს ღმერთმა!“-დაიკრულა ჭაბუკი გულში -„რაღა ჩემს სახლში იბოგინა ეშმაკის მოდგამი“.დემნას საურველს უსიტყვოდაც ხვდებოდა ქალი,ღია სარკმელში ფარჩის უკან ჩუმად მზირალი. შეუცნობელი წინათგრძნობა ზარავდა ასულს.ბოშათ შემოსვლა არ უქადდა იცოდა კეთილს და შიშნარევი მშფოთვარებით იყო აღვსილი.-„სადა ხარ მამა,მიმატოვე მარტოკა რისთვის,ვინღა დამიცავს შენზე უკეთ მანქანებში?“-წუხდა მაკინე.

სოფლის კაცები ჯერც კიდევ მუხნარში იყვნენ.

გაურკვეველი შეეყარა სენი მაკინეს.მსგავსი სიმხრდალე არასოდეს უგრძნია თვისი.დაკარგა ყოვლის შეგრძნება და ბრძოლის უნარი, თითქოსდა ვინმემ ააცალა სიცოცხლის ძალა.

დემნა ჯერ კიდევ გულმოსული იყო ასულზე და გაურბოდა თუნდ უნებურ შეხვედრას მასთან.მაგრამ,როდესაც შიმუნვარმა მოუთხრო ჭაბუკს.უსოს ვარამი,მცირედით მაინც მოუბრუნდა კენარზე გული.დაღამებამდე თავსა სძლევადა ჭაბუკი ფიქრით.წესისებრ გაზრდილს არ ენება დიაცზე თმობა. ჭმუნავდა დიდხანს,მაგრამ როცა ქალის ოდიდან მოესმა გულის დამდაღველი ჩუმი ქვითინი,ქარის სიმარდით აიარა ხვეული კიბე. დადგა კარებთან.დაელოდა როდის უხმობდნენ...გრძნობა არეულს გულის ფეთქვა კაკუნად ესმა სატრფოს კარებზე.ვაი,რომ მხოლოდ გულის ფიცარს სცემდნენ მჯიღებით...

მაკიმემ სითბოს მოზღვავება შეიგძნო უმაღ.მიაპყრო თვალი კარის უკან ლოდინით დაღლილს.წამოდგა ფრთხილად,ფეხაკრეფით მივიდა კართან და სასმენელი ვით გულ-მკერდზე,მიადო კარებს.ვაჟის გულის ხმა ნეტარებით ავსებდა სნეულს.გაალო კარი და უსიტყვოდ დადგა ვაჟის წინ.

გაოცებული უცქეროდა ვაჟი მაკინეს.ორიოდ დღეში კესანების ფერი მიელო თვალის უპეებს.

-რა გაგვა მტკბარო?რა სიმძიმის დაუდექ მხევლად?რად აგრევია „ფერუმალი“ ღვთით ბოძებული?

დუმდა მაკინე.მხოლოდ ცრემლებს იწმენდა თვალზე.ვერ უსწორებდა უკუგდებულს სირცხვილით თვალებს.მიუხვდა ვაჟი სიმძიმის და მოხვია ხელი,მიისაკუთრა სულზე უფრო ნეტარი გულზე.ღია სარკმელთან მიიყვანა მერე ასული,რომ ლიბრისფერი უპეები ეხილა უკეთ.შემდეგ ყვრიმალი გაუსინჯა ორივე მხარეს და მშფოთვარემან იხმო თვისთან ქალის მოახლე...

სნეული ხელში აიტაცა სიფრთხილით ვაჟმა და ჭიისკართან დაყენებულ ურემში ჩასვა.მაკინეს გვერდით მოკალათდა მისი მხევალიც.

გამოქვაბულის აბანოსკენ აიღო გეზი დემნას ურემმა.

გზად არაერთხელ შეაჩერეს სვლა და მაკინეს სარგო ყვავილნი შეაგროვეს ცვრიან ტყე-ღრეში.

დაღამებამდე მიაღწიეს იმ ალაგს სადაც,უცეცხლოდ დულდა ოთითგანვე მკურნალი წყალი.

ნასახლარებთან შეაყენა დემნამ ურემი და რონინებით აიყვანა ქალი ქვაბულში.ქვის აბანოებს ოხშივარი სდიოდათ ცხელი. ბნელოდა. მხოლოდ შიმუნვარის ჭრაქილა ენთო, ისიც მცირედად.მოახლე ქალი ყვავილელებს აცლიდა ღეროთ და შემდეგ ჯინჯიხ წყალში ყრიდა, ტივების მსგავსად... მოედო მტკბარი სურნელება დახუთულ ჰაერს. ჩაწვა მაკინე ცხელ წყალში და რულმორეულმა მალევე იგრძნო მოდინება ნანატრი ძილის.

დაბინდულ თვალებს მოერია რატომღაც ველარ.ქვის სასთუმალზე მიესვენა ბანგმორეული.ჭაბუკი ფერხით ჩამოუჯდა საწუკვარ უსოს და თხელ ტერფების რუდუნებით დაუწყო სრესა. ეძინა ასულს თუმც თვალნათლივ ხედავდა ყოველს... თვალდახუჭული ოხშივართან ერთად დგებოდა და სველ კედლებზე სრიალებდა ცელქი ბავშვივით...

უეცრად კედელს მიეყინა ასულის მზერა - დემნას ზურგს უკან ბოშას მოჰკრა თვალი მაკინემ...შეკრთა მაშინვე, გაახილა თვალი ანაზდად, იქნებ ძილთაშინ დავლანდეთ იფიქრა ქალმა.მაგრამ ცხადშიაც დაინახა ქურუხა ვაჟი.შემრთხალ ასულთან თავით დადგა დემნა და მანაც ქალის მზერისკენ გააპარა უნებურ თვალი.გაოცდა,ნეტა რად უცქერსო ასული კედელს...

დემნამ მაკინეს შეშფოთება სხვაგვარად ახსნა.იფიქრა ასულს უჟმურები აჰყვნენო ხევში და ახლა ჭინკებს გაურბისო სულით ძლიერი.უხმო შიმუნვარს და კოცონის დანთება სთხოვა.დაანთო ქალმა.ირგვლივ შეშა იყო ულევნი და მცირეოდენ გამონათდა კიდევ ქვაბული.დემნა გავიდა აბანოდან და თვის ურემში შებმულ ნიშა ხარს ფეხის კოჭზე ააჭრა ბეწვი,შემდეგ მოუხმო თავის ქოფაკს,მივიდა ისიც და ძაღლის ბეწვიც დაამატა ვაჟმა ხარისას.დაბრუნდა უკან.ცეცხლი ლამის უკვე ქრებოდა და ბნელ ქვაბულში გროვებოდა ბოლი მხუთავი.მივიდა ცეცხლთან ასტამით და ფრთხილად აიღო ცეცხლის ნარჩენი.მხუთავი ახლოს მიუტანა ყმაწვილმა ასულს,ზედ დააყარა ხარისა და ქოფაკის ბეწვი... შემდეგ შიმუნვარს სხთოვა ყინწით მოეჭრა მცირედ და მუგუზალზე დაეყარა ქალის ზილფებიც.

იცოდა უსომ,ეს რა რიგად შველოდა სნეულს,თუ კი მართლაცდა უჟმურებით იყო პყრობილი.მაგრამ მას სულ სხვა სიმძიმელი გვემავდა ახლა...

თუმც ბოშის ვნება მაინც შეძლო ვაჟის ნამრახმა. უცქერდა ქალი ბოლის მიერ შებოჭილ ბოშას,რომლის თვალთაგან შურისგების კვესა მოჩანდა.

ცუდად ენიშნა ასულს ბოშის მზაკვარი მზერა... და მაშინ როცა,საბოლოოდ მინავლდა ცეცხლი და მუგუზალიც დაინაცრა ბოშის ჯინჯიხ,მხუთავთან ერთად გაიცრიცა ბოშაც ჰაერში...

მოეშვა ქალი.ცოტაც კიდევ დაჰყო ჯინჯიხში და მერე ფრთხილად ამოვიდა ქვაბულის წყლიდან.შიშველ სხეულზე მოაფარა უსოს ზეზია და სასთუმლიან ქვაბულისკენ გაუძღვა ქალი.ოდისმაგვარში სასთუმლებლად იღო ლოდები.ენტო კოცონი და კედელზე კრთებოდა ჭრაქი. დემნას ლოდებზე დაეფინა ხმელი ბულული და მოახლე ქალს ზედ დაეგო სარაფარდაგნი.ერთერთ მათგანზე პირით ჩაღმა დაწვა მაკინე.დემნამ შიმუნვარს მიაწოდა სავარდისწყლე და სთხოვა ქალისთვის დაეზილა სრულად სხეული.თვითონ კი გარეთ გავიდა და ძირძველ ფარეხში მგლებს მოაფარა სასიმამროს ნიშა პირუტყვი.

მეორე დილით სხვებზე ადრე ადგა მაკინე.გავიდა გარეთ და ტყისპირი მიმოვლო სწრაფად,მოკრიფა ის,რაც მის სიმძიმელს შველოდა ახლა და ყვავილებით ამოავსო ლოდის აბანო.შემოიძარცვა საფარველი და ჯინჯიხ წყალში ფრთხილად ჩააწყო ფეხები და ჩაწვა ყელამდე.სულ სხვა სურნელით გაიჟღენთა ცხელი ქვაბული,ძილის საწაცვლოდ

ძლიერება შეიგრძნო ქალმა და ცისიერი მნათობებით აევსო თვალი. უკვალოდ გაქრა უპეებზე კესანას ფერი და ლოფლოფ ლოყებს დაუბრუნდა ჩვეული ხიბლი...

სულ სხვა ასულად დაუბრუნდა მაკინე სოფელს.

მის მკერდში ახლა სულ სხვაგვარად ფეთქავდა გული. თუმც უკურნელი სიმძიმისილი აშთობდა მაინც, მამის სიშორე აშინებდა რატომღაც ასულს.

- „სადა ხარ მამა, მიმატოვე დიდი ხნით რისთვის? ვაი თუ საწამ მოხვიდოდე სულ მთლად დავეცე და მტლედ დავედო ბოშათ მიერ დაგებულ მახეს“. - ფიქრობდა ქალი და გულიდან უხმობდა მალხაზს...

იცოდა ქალმა, გაიგებდა მამა უთუოდ...

მართლაც, მუხნარში შეეყარა მალხაზი მთიდან მისი სოფლისკენ გეზადებულ მოხუც მეცხვარეს.

- რისთვის აჰყარე იალაღებს ცხვარი შავლეგო, ჯერ კიდევ ბევრნი დარჩენილან მთაში ჩვენთაგან. - უთხრა მალხაზიმ.

- ვიცი თედოს ძეგ, მაგრამ გუშინ ჩვენი სოფლიდან მოსულმა გზირმა სამწუხარო გვამცნო ამბავი. ექვსიოდ დღეა, რაც სოფელში ბოშები დგანან და უგვანობით წაუღეკავთ ჩვენი ჭერები.

მეცხვარის თქმული ქუხილივით ჩაესმა მალხაზს. შეზარა ფიქრმა იმისა თუ რა ელის უსოს, როცა მის ახლოს იბოგინებს მოძმეთა სისხლი... - „ვაი თუ, წყალში ჩაგვეყაროს ჩვენი ნაღვაწი, ვაი თუ, ძარღვში გაუწყალდეს თამარის სისხლი“... - ფიქრობდა კაცი და მჯიღებით იწმენდა ცრემლებს.

მალხაზის შფოთი შორიდანვე შენიშნეს სხვებმა. უხმო მოძღვარმა და ვარამის ჰკითხა მიზეზი...

თავზარი დასცა სოფლის კაცებს მალხაზის თქმულმა...

ვადაზე ადრე გამობრუნდნენ კაცები უკან. მიაჭინებდნენ გამმაგებით სოფლისკენ ცხენებს და არ უფრთხოდნენ ჯიხვთა მიერ საფრთხილო კლდეებს. მაშინ, როდესაც გადალახეს ჯიხვის საფრენი და ზედ მოექცნენ სოფლის მარცხნივ მდებარე გორას, ხიდის ქვეშ გაშლილ ფარდაგებზე შემორჩათ თვალი - თითქოსდა ვინმეს სახობხეთი მოეშთოდ ერთად და ჭერებებზე გაეფინათ დახოცილები. - „ვაიმე, შვილო!“ - დაიქუხა მალხაზმა გულში და დაღმართისგან გააქანა თვისი ულაყი. - „ისმინა მამამ“ - გაიაზრა ასულმა წამსვე და ბედნიერმა გაირბინა ხიმე მტვრიანი. თაღოვან ხიდთან შეეგება ასული მამას. მაკინეს ხილვამ სიხარულით აავსო კაცი და ისე მჭიდროთ მიიხუტა ასული გულზე, თითქოსდა ეშმა უპირებსო წართმევას შვილის...

კაკლის ჩეროში მოიყარეს კაცებმა თავი.

დაიწყეს ბჭობა.

მოძღვარი მალე გამოეყო მათ და თავისთან იხმო მაკინე. მოვიდა ქალი, უამბორა მოძღვარს კალთაზე და მის წინაშე დადგა ცოდვით დამძიმებული.

- რა გაგვა შვილო? - სასოებით ჰკითხა მამაომ და რუდუნებით გადაუსვა ხელი მაკინეს. - ბოშათ შემოსვლამ ხომ არ გიყო ზიანი რამე, ან იქნებ ძილში აგირია ისევ ზრახვები. - თითქოს ასულის გულში იჯდა, ისე უბნობდა ღვთისმსახური მამა დავითი.

დუმდა მაკინე.

უცქეროდა მღვდელი და გრძნობდა, ასულის სულში ბოგინობდა უკვე ეშმაკი...

ისევ მოძღვარმა დაარღვია ბოლოს დუმილი და მდინარისკენ წავიდეთო, უთხრა მაკინეს. გაჰყვა ასული. ნელი ნაბიჯით გაიარეს ხიმე და ხიდზე შეჩერდნენ ორნი საცქერელად ჭრელი ჭერების.

უხმოდ უცქერდნენ ბომა ქალის მსგავსად შეფერილ რიყეს ხიდიდან. შიგაშიგ მღვდელი აპარებდა მზერას უსოსკენ და ცდიდა მისი ხასიათის მანკიერ მხარეს ასულს ვაჟკაცის შემართებით ეჭირა თავი. ცდილობდა შფოთი შეენიღბა მშვიდი ღიმილით...

-მოგწონს ბოშები?- სხვათაშორის ჰკითხა მამამ. ქალმა კვლავ ძალად გაიღიმა და ვერ იუბნა, რატომღაც პასუხს მოუყარა თავი ვერაფრით. ეთქვა არაო, იცრუებდა, რადგანაც ბოშათ ბანაკისკენ მაინც ქურდულად გაურბოდა თვალი შიგაშიგ.

-შვილო, ბოშანი უცნაურნი არიან ფრიად. არავინ უწყის სამკვიდრო და საჯიშო მათი. ჩვეულებანი საკვირველი ჰქონდათ ყოველჟამს: ჯადობაზობდნენ, მკითხაზობდნენ, კრულავდნენ გველებს, ყველაზე უკეთ წვრთნიდნენ ცხენებს და აჭენებდნენ, ცნობდნენ ცხოველთა და ფრინველთა ენას საოცარს და მცენარეებს აგროვებდნენ სხვათა სალბუნად. არ მუშაკობდნენ, გლეხის ჯაფა უკვირდათ დია, დოვლათს მჩხიბავის უნარით და ვაჭრობით ქმნიდნენ... მცირედ შეყოვნდა მამაო თუმც მაინც განაგრძო: - იცი, რომ ბოშებს ტაძარშიაც უშვებენ ზოგჯერ, ოღონდ არა ჩვენ, დაგვიფაროს მაღალმა ღმერთმა. თურმე ისინი ისწრაფვიან ბავშვის მონათვლას და რაც ყველაზე საკვირველ არს, არაერთჯერად სხვადასხვა ტაძარს აკითხავდნენ ნათლობის თხოვნით და მოსანათლ ბაღს ჯიბეებში უყრიდნენ ხოლმე ღილებს, ძვირფას ქვებს ანაც კიდევ ოქროს მონეტებს. იმათი აზრით არაერთხელ მირონცხებული ნივთები ვითომ გრძნეულების იძენდნენ ძალას... ურწმუნოთ სჯერათ, რომ ბოშების ქირომანტია, ყველაზე უკეთ გამოსახავს კაცის მომავალს. გახსოვს, სიყრმეში ყველას თხოვდი მოეცათ ხელი და მის მომავალს კითხულობდი თითქოს თვალნათლივ... აი, ეს არის ბომა ქალთა საქმე მთავარი... ამის კეთება ცოდვა არის, შენც იცი დიდი და ამიტომაც გიკრძალავდით უკეთურ თამაშს... ბოშის სიყვარულს გაურბოდა ოდითგან ყველა, რადგან თუ ვინმე გაბედავდა ეთქვა უარი, მაშინვე ეშმაკს აკითხავდნენ სატრფოს საგვემად...

მოდღვრის ნაამბობს ყურადღებით ისმენდა ქალი და წამითაც არ აშორებდა მზერას ფარდაგებს. გრძნობდა, რომ განგებ მოუთხოვდა მოძღვარი ყოველს, ამით ცდილობდა მისი სულის სიმტკიცე ეცნო. ბევრი საერთო დაინახა უსომ ბოშებთან და უნებურად მოტრფიალე შეიქმნა მათი. მაგრამ მაშინვე გაახსენდა დემნას სიტყვები: -, ბუნებით ტრალი ყოფილაო ბოშათა მოდგმა და თვით ტრიობა უქცევიათ ძირითად წესად. იქ, გინა კაცი, გინა ქალი ყველა მრუშია და რადი ქცევა ეწიფებად სიყრმითგან ყველას."... მაკინემ წამსვე გადიწერა სამჯერ პირჯვარი და გულში ცოდვის შეწყალება სთხოვა მამა ღმერთს. მოძღვარს ეამა სანაქებო ქცევა ქალისა და მიხვდა, შველა მისი სულის არ იყო გვიან...

დაბრუნდნენ უკან...

სოფლის კაცები ისევ უსოს ეზოში ისხდნენ და გამალებით საუბრობდნენ ბოშათ ბანაკზე. მათ შორის იდგა დემნაც, თუმცა არას უბნობდა. მისი გონება სხვა საფიქრალს წონიდა ახლა... ვერ გაერკვია რად გაეხმო მოძღვარს ასული. განა ჭერებზე იხილავდა რაიმე სარგოს? მრავალი კითხვა აწუხებდა რატომღაც ჭაბუკს.

ეზოსთან მოსულ ასულს მღვდელმა უთხრა, რომ დილით აღსარებისთვის ასულიყო მასთან ტაძარში.

წავიდა მღვდელი.

მთვარეულივით აიარა ასულმა კიბე და საძინებლის ჩაირაზა შიგნიდან კარი. ემალეობდა თითქოს ქალი ამ ქვეყნად ყველას. მარტო დარჩენილს შემოაწვა ნაღველი გულზე. სარკმელზე სრავად გადასწია სამზეოს ფარჩა, სარაფარდაგიც მოაფარა ტატანის სხივებს და ურვეული გაირინდა საკუთარ თავთან....

წაერთვა გონი...

ორი კლდის შუა, ბეწვის ხიდზე იდგა ასული. მარჯვნივ ზარები მოუხმობდნენ, მარცხნივ - ბოშები... ორივე მხარეს მიილტვოდა სისხლი საჩქერად და აქეთ-იქით გაწელილი რჩებოდა ქარში. წვიმდა. ღვარცოფი მოსდებოდა სასაჯელად მიწას და ბეწვის

ხიდიც ირწეოდა ქარის თარეშში. უეცრად ნათლად დაინახა ასულმა თავზე მზეწვიას მსგავსად მოციმციმე დიდი ბორჯღალო, რომელიც ნაცვლად სინდიყვისფერ წყაროს წყალისა, ირგვლივ ლაღებად ასხურებდა სისხლის მდინარეს...

ყვავის ჩხავილმა მოიყვანა ასული გონზე...

დამფრთხალ შველივით წამოვარდა და აქეთ-იქით ჩარაზულ სივრცეს მიეხეთქა შეპყრობილივით.

ტაბასტამ თითქოს დაამშვიდა მშფოთვარე სული...

წარბახეთქილი მიესვენა თავის სასთაულს.

დადამებამდე არაფერი უგვრძნია ასულს. ღამით კი გრძნეულთ მოძალება შენიშნა ისევ...

სალი კლდის მსგავსად შეუვალი წამოდგა ქალი. კედლიდან მზირალს დაუხვედრა ამაყი მზერა. მივიდა ხატთან, კელაპტრები ანთო უხვად და გაანათა ჯურღმულივით მრუმე ხომლები... გათენებამდე ილოცვიდა მუხლმოდრეკილი...

გათენდა. ხიმეს შეერია მაკინე ოზლად. ტაძრისკენ მავალს უკან სდევდა ნათელი შუქი. დედათ მონასტრის მოუხმობდნენ ზარები უსოს.

გარდაეწყვიტა ასულს უკვე გზა მომავლისა...

გახარებული უცქეროდა მამაო მყაზარს და მის გულითქმას ყურს უგდებდა თვალცრემლიანი... შემდეგ კუთხევა მისცა ასულს და მისი ნდომის უკეთ აღქმისთვის მონასტერში ურჩია წასვლა...

დედათა შორის კიდევ უფრო ამაღლდა ქალი...

დემნას თავზარი დასცა ქალის სურვილის ცნობამ...

დაიწყო მარხვა.

აჰყვა უსო მონასტრის წესებს და განიწმინდა წარყმედილი ღამის და სული...

დიდ მარხვის შემდგომ აღდომაზე დაუბრუნდა ქალი რავესშნებს. გახარებული შეეგება დემნა რცხილებთან და სანუკვარი ჩაიკრა გულში. გახელებულმა დაუკოცნა ხარბად თვალები და სამდურავი უთხრა მისგან გაპარულს ჩუმიად. უსმენდა ქალი სანუკვარს და ბოლოს გაანდო, მათ შორის ეკლად გაჩხეილი ბოშის ამბავი... სუნთქვაშეკრული უცქეროდა დემნა მაკინეს და გაგონილზე მოსდიოდა ანაზდად გული... „ბოშამ წადილი შენი გულში ვითარ გაივლო? ვით გაუბედა საშუღარი საჯიშეს ჩვენსას“- ბდღვინავდა ვაჟი... თუმც ასული იდგა მშვიდად და მისი სიმშვიდე ედებოდა მალამოდ გულზე...

სოფლის ფოლორცში შეყრილიყო სალოცავიდან მოსული ხალხი. მათ შორის იდგა მალხაზიც და ელოდა ასულს.

გამოჩნდნენ ორნი.

სიხარულით აივსო მამა და შეეგება პირმცინარეთ ლხენით აღვსილი. ასული ყელზე დაეკიდა მძივივით მამას.

მაკინეს მოსვლამ სიხარულით აავსო სახლი.

საკუთარ ოდას გადაავლო ასულმა თვალი და ღია სარკმელს შეაგება გულცივი მზერა. უხმო შიმუნვარს და დარაბის დახურვა თხოვა. ბოშების მხარეს სამზერელი დაიხშო ამით. მნათობთ შეეძლოთ სხვაგნინდანაც ეხილათ ქალი...

იმ ღამით მალხაზს სტუმრად ჰყვავდა დემნას რავესშნი. მათმა სტუმრობამ სულ მცირედით დააფრთხო უსო, თუმც თვით უწყოდა, რომ ამისიც დგებოდა ჟამი. გულისფართქალით ყურს უგდებდა მამის ნაუბარს და სიხარულით ევსებოდა განწმენდილს სული. მაკინეს კარებს მორიდებით მოადგა ვაჟი და სანამ კაკუნს დაიწყებდა საყვარლის კარზე, „შემობრძანდიო!“- გამოსძახა ღიმილით ქალმა. დემნამ ისევე გაიკვირვა მაკინეს ქცევა, თუმც მიჩვეულმა გამოალო ანაზდად კარი. სიტყვის უუბნოდ უცქეროდა ვაჟი პირიმზეს და გრძნობდა ღვთისგან ჩამობერტყილ წყალობის ცვენას.

უსოს თანხმობამ სიხარული მოჰგვარა ყველას და საქორწილო სამზადისზე დაიწყეს ბჭობა.

ქალის წინდობამ გაახარა მთელი სოფელი,თუმცა რატომღაც დააჯა ბოშათა მოდგმა...

წინდობის ღამეს კვლავ უკეთურთ ბოგინი იგრძნო ოდაში ქალმა.უმაღლ წამოდგა,რომ აენტო ხატთან ხოლმეები,თუმც სასთუმალთან მგდომმა ამის არ დართო ნება.ბოშის თვალებში უცნაურად კრთებოდა სხივი.იდგა და მზერით ქალის სულის პყრობას ღამობდა.მაგრამ ნაზრახი ნახრახვადვე დაურჩა რიოშს,რადგანაც ვეღარ მოერია სულით ტიტანოსს...ქალის ოთახში შურდულივით შეიჭრა დემნა.ეტყობა ესმა უნებურად გულის ზახილი - რად მეძახდიო,შეეკითხა ვაჟი ანაზდად, წავიდა მისკენ,თუმც რაღაცას წამოჰკრა ფეხი და ნაფთევივით ქვედავარდა სასთუმლის პირთან... ასულს თუ ვერა, ვაჟს ხომ მაინც ავნო ბოშამ და თვითკმაყოფილი გაიცრიცა ნისლივით ჭრილში...

დაცემულ ვაჟთან დაიჩოქა მყისვე ასულმა და სიყვარულით შეაცქერდა პირქვე დაცემულს.ვაჟმა უნებურ გაიცინა და დაჩოქილი იქვე მის გვერდით მიიწვინა ჭრელ ხალიჩაზე.მათ რაგადობას მთელი ღამე ისმენდა მთვარე,ბოშა კი სახვას მისცემოდა ქალის სავნებლად...

გამთენიისას გაიპარა ვაჟი სახლიდან,მალხაზის ნახვას მოერიდა ჯერაც სასიძო.

მიძინებულმა ჩანჩქერები ნახა ძილთაშინ და უჩვეულო წინათგრძნობით აეგსო სული.შიშის ზარები ჩამოესმა რატომღაც ასულს...სწრაფად წამოდგა, გაირბინა ეზო ცვრიანი და დემნას სახლში შეირბინა შემფოთებულმა.-„სად არის დემნა?“-ჰკითხა ვაჟის დამხმარე დიაცს,-„ტყისკენ წავიდა ალიონზე“-მიუგო ქალმა.უსო მაშინვე გამობრუნდა,მიადგა თავლას და რახსი ცხენით გაეშურა დემნას საძებნად.

გახელებული მიაპობდა ულაცი ტევრებს და იტოვებდა უკან ჩლიქით გათელილ ჟიჟოს.ჩქერალთან მისულს უსიამოდ გაუკრთა გულში და ფეხაკრეფით გაიარა ჯიხვის საფრენი.დემნას ულაცითან შორიახლოს მეორე ცხენი იხილა ქალმა.წამსვე წარსული გაახსენდა და იჭვეული მიაპყრო მზერა ზურმუხტ ჩქერალებს.წყალში მარტოკა ცურაობდა მისი რჩეული...

თავის იჭვებზე გაეცინა ასულს უნებურ და უფრო ახლოს მიეპარა უზადლო მცურავს.ჩქერალის თავზე ბინდისფერი შენიშნა უსომ და უნებურად დაუზახა თავის მზეჭაბუკს.მობრუნდა ვაჟი.ქალის ხილვამ უფრო აღაგრძნო და ბედნიემა კვლავ მადლობა შესწირა უფალს.ასულთან ახლოს გამოსცურა ვაჟმა და სთხოვა,რომ მასთან ერთად ებანავა ამ ნათელ დილით.მაკინემ ცისკენ გააპარა მალული მზერა და სატრფოს თხოვა წაჰყოლოდა ახლავე სახლში.მაგრამ ჭაბუკი არ იშლიდა რატომღაც მისას და საცურაოდ მოუხმობდა თავის სეფეთდარს...მაკინემ ისევ ბურუსისკენ მიაპყრო მზერა და უნებურად მდინარეში ჩაუცდა ფეხი.ღამის ხელებში ჩაუვარდა მომღიმარ ჭაბუკს...

ვაჟმა მაშინვე შემოხვია საცოლეს ხელი და წყლის სიდრმეში გაიტაცა ნაქურდალივით.კლდიდან ჩამოშლილ ლოდებისკენ გაცურა უმაღლ, თითქოს პირუტყვებს მოარიდა ალერსი ქალის.ქვებზე მიწოლილს დაუკოცნა სახე ჭაბუკმა და საუკუნო სიყვარულის დაუდო ფიცი.უცქერდა უსო სიყვარულით ავსებულ თვალებს და მის წინ თრთოდა სიყვარულით აღტყინებული.ვაჟაკის ვნებას ტალღასავით აჰყვა ასული,ის იყო უკვე ვნების ზღვაში იწყებდა ცურვას,რომ ვაჟის უკან ბოშას მოჰკრა ქალმა თვალები.მტარვალი ჩუმად მოიწევდა სატევრით ხელში...შავი ბურუსის არსი წამსვე შეიცნო ქალმა და ცას ახედა საყვედურით სავსე თვალებით. ბოშის სატევარს ალესილი უჩანდა პირი და გრძნობდა ქალი ნიაღვარად მოვარდნილ საფრთხეს... თვალცრემლიანმა ჩაისუნთქა ხარბათ ჰაერი,მოავლო თვალი ღრანტეებზე აქოჩრილ ტყეებს,სატრფოს თვალებში ჩააცქერდა დიდი ალერსით და ვაჟის ნაცვლად მისი მკერდი დაუდო ბოშას.ვერც კი მოასწო გაესაზრა

ლირფმა რაიმე,რომ მკერდნაგვემი ჩაუვარდა ქალი ხელებში. ორი ვაჟკაცის ხმამ ერთბაშით შეძრა გარემო...

სულისწამლებად ღრიალებდნენ ორნი ღრანტეში.

ქალი კი იწვა და სრულებით ვერ გრძნობდა ტკივილს,დაჭრილ სხეულში სიყვარული ენთო კოცონად...მდინარეს ლალის ბილიკივით მიჰქონდა სისხლი...

შეშლილ თვალებით შესცქეროდა კანჯარი უსოს და თან გველივით თავს ურტყამდა ალესილ კლდეებს.უგონო ვაჟი წარიტანა მალე დინებამ და ჯურღმულისკენ გააქანა,ვითარც ფოთოლი...

დემნა უცქერდა ფერდაკარგულ ასულს სახეზე და ვერ ბედავდა მისულიყო გვემულთან ახლოს;მაგრამ როს წყალი ბოშასავით ეძგერა ასულს და ჯურღმულისკენ დაუპირა მასაც წაღება,ხელის კანკალით შემოხვია სიბაზე ხელი და ნაპირისკენ წაიყვანა გულისწამლები.ყვავილებს შორის დააწვინა ვაჟმა ასული,მკერდზე დაადო სასმენელი სასომიხდილმა და ჯერაც მფეთქავ გულს დაუგდო ყური კანკალით.

იგრძნო ჭაბუკმა გარდუვალი სიკვდილი ქალის... შეშინებულმა აწია ცოტათი მაღლა და ნეტარებით დაეწაფა ლიბრისფერ ტუჩებს.

გარდაცვალება არ უგვრძნია სასოწარკვეთილს....არც ჭექის ხმა და ჩამოვარდნა მიწაზე მეხის...იწვა წვიმის ქვეშ,ვითარც წელან ჩქერალებს შორის და სატრფოს ხვევდა სიყვარულით სიბაზე ხელებს...რა ჟამს მოგროვდა ჩქერალებში სოფლის მავანი,ვით ააგლიჯეს ხელებიდან უსულო უსო,ვერც მიხვდა ვაჟი...

სოფლის ფოლორცებს ღვარცოფივით მოაწყდა ხალხი.ისედაც წვიმდა,იქცეოდა ზეცა მიწაზე...პირგამეხილი იდგა მამა ღია ჭიშკარში და უცქეროდა ნიაღვარად წამოსულ მავანს.შვილის წინაშე ჩაიმუხლა სიმწრით მალხაზმა და დაუკოცნა ჩაცვენილი თვალები ასულს. ასწია თავი,მიმოავლო თვალები არეს და შეშლილ მხერით მაცქერალი იხილა ვაჟი.წამოდგა მამა,მიიზიდა ვაჟკაცი მკერდთან და შემოაჭდო მარწუხები უგონოდ მწუხარს...

მავანის მსგავსად დასტიროდა ზეცა მაკინეს.გადაუღებლად წვიმდა,ლეკდა ირგვლივ ყველაფერს... თუმცაღა მაშინ,როს ასულის სანემტე ხელში აიღეს და კარს მიაშურეს სოფლის კაცებმა,გაჩერდა წვიმა,გაიკრიფა სადღაც ღრუბლები და მზე გამოჩნდა სხივკვეცილი და უნიათო...

მულღაზანზაროს გზას დაადგნენ უსოს მზიდველნი,მისსავე შექმნილ ყვავილნარში მისცეს მისცეს ალაგი...

*****

ორიოდ დღეში დაიწმინდა სრულიად მიწა,თავის კალაპოტს დაუბრუნდნენ მწირი რუები,რომლებიც სოფელს ღვარცოფებად უვლივდნენ ირგვლივ. ჭერების გასწვრივ არსად ჩანდა ბოშათ ბანაკი.წვიმისას ქვაბულთ შეაფარეს ზეგანში თავი...თუმც ერთი ქალი დადიოდა ზევით და ქვევით და გამყინავად გაჰკიოდა რაღაცას მისთვის...

კენარი უსოს დაკრძალვიდან მეოთხე დილას სალპინგის მსგავსი შემოესმა სოფელს ზახილი,თითქოსდა ვინმე აღსადგომად უხმობდა ცხედრებს.სოფელი ისევ შემოაწყდა ფართო ფოლორცებს და ახლა ბოშათ სამმიმარის შეიქმნენ მოწმე...ურემზე იდო წყლით გვემული ბოშის ცხედარი. ყველამ უწყოდა ვის სტიროდნენ ბოშანი ახლა...

სოფლის მავანი ქუდმოხდილი იდგა ფოლორცში...

მაშინ როს, ბოშათ ქარავანი გასცილდა ხიმეს და მათი კვალიც თან წაღეკა მოსულმა წვიმამ, მალხაზმა იხმო მგლოვიარე ჭაბუკი მასთან და თვისი ნდომა გაუმხილა სიძედ წოდებულს...აღარ ენება მიწიერთა შორის ცხოვრება და მონასტერში აპირებდა დღეიდან წასვლას.

გასავალს გამცდარს ჭიისკართან დაუხვდა ძაღლი. მოხედა სახლ-კარს, მიმოავლო თვალი მამულებს და უცებ ჭასთან საოცრება იხილა დიდი-თამარის შემდგომ თედოს მიერ დარგულ ბროწეულს ამ ხნის მანძილზე დღეს პირველად ესხა ყვავილი...

ნეტარი სიტბო ჩაეღვარა მალხაზს გულმკერდში. მშვიდობის ნიშნად მიიჩნია ეს სასწაული და ძაღლთან ერთად აჩქარებით აუყვა აღმართს...